A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (második tanács)

2014. szeptember 5.*

„Verseny — Összefonódások — Könyvkiadói piac — Az összefonódást az eszközök továbbruházásának feltételével a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat — Az átruházott eszközök átvevőjét jóváhagyó határozat — Az ugyanazon eljárásra vonatkozó eredeti határozat Törvényszék általi megsemmisítését követően hozott határozat — Az eljáráshoz fűződő érdek — Az EUMSZ 266. cikk megsértése — A feltételes engedélyező határozat által előírt kötelezettségvállalások megsértése — A feltételek és a kötelezettségek közötti különbségtétel — A visszaható hatály tilalmának elve — Az átvevő kijelölésének értékelése — A átvevőnek az átruházótól való függetlensége — Hatáskörrel való visszaélés — Indokolási kötelezettség”

A T-471/11. sz. ügyben,

az **Éditions Odile Jacob SAS** (székhelye: Párizs [Franciaország], képviselik kezdetben: O. Fréget, M. Struys és L. Eskenazi, később: O. Fréget, L. Eskenazi és D. Béranger, és végül: O. Fréget és L. Eskenazi ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: C. Giolito, O. Beynet és S. Noë, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatják:

a **Lagardère SCA** (székhelye: Párizs, képviselik: A. Winckler, F. de Bure, J.-B. Pinçon és L. Bary ügyvédek)

és

a **Wendel** (székhelye: Párizs, képviselik: M. Trabucchi, F. Gordon és A. Gosset-Grainville ügyvédek)

beavatkozók,

a 2010. szeptember 13-i Éditions Odile Jacob kontra Bizottság ítéletet (T-452/04, EBHT, EU:T:2010:385) követően a Bizottság által a COMP/M.2978 – Lagardère/Natexis/VUP ügyben 2011. május 13-án hozott C(2011) 3503 határozat megsemmisítése iránti kérelme tárgyában, amely határozatban a Bizottság a Lagardère/Natexis/VUP összefonódást engedélyező 2004. január 7-i bizottsági határozathoz csatolt kötelezettségvállalások címén újra jóváhagyta a Wendel Investissement-t mint az átruházott eszközök átvevőjét,

* Az eljárás nyelve: francia.

A TÖRVÉNYSZÉK (második tanács),

tagjai: M. E. Martins Ribeiro elnök, S. Gervasoni (előadó) és L. Madise bírák,

hivatalvezető: C. Kristensen tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. május 6-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 Az összefonódást a közös piaccal és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodással összeegyeztethetőnek nyilvánító, 2004. január 7-i 2004/422/EK határozattal (COMP/M.2978 – Lagardère/Natexis/VUP ügy) (összefoglalása: HL L 125., 54. o., a továbbiakban: összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat) az Európai Közösségek Bizottsága engedélyezte az elsőrendű beavatkozó, a Lagardère SCA felvásárlási tervét, amely a Vivendi Universal SA európai kiadói részlegét, a Vivendi Universal Publishing SA-t (a továbbiakban: VUP) érintette.

2 Ehhez az engedélyezéshez olyan feltételek kapcsolódtak, amelyek célja annak biztosítása volt, hogy a Lagardère tiszteletben tartsa az e határozatban rögzített kötelezettségvállalásokat, amelyeket annak érdekében vállalt a Bizottsággal szemben, hogy az összefonódás összeegyeztethető legyen a közös piaccal. E kötelezettségvállalások között szerepelt a VUP (később Editis) eszközei jelentős részének átruházása egy vagy több, a Lagardère-től független átvevőre.

3 Kötelezettségvállalásai teljesítésének biztosítása érdekében a Lagardère-nek többek között ki kellett jelölnie egy, a Lagardère-től és az Editistől független megbízottat, akit a Lagardère-nek kellett díjaznia a megbízatásának megfelelő teljesítését és függetlenségét nem veszélyeztető feltételek szerint.

4 A Bizottság 2004. február 5-én jóváhagyta a vezetője, B. által képviselt S. irodát megbízottként, és hozzájárult a 2004. január 30-án benyújtott, a megbízását tartalmazó tervezethez.

5 2004. február 9-én a Lagardère megbízottnak nevezte ki az S. irodát.

6 A Lagardère a továbbruházott eszközöket felvásárolni kívánó több vállalkozással – köztük a felperessel, az Éditions Odile Jacob SAS-szal – is felvette a kapcsolatot. A felperes jelezte az ezen ügylet iránti érdeklődését. 2004. április 28-i faxában közölte a Lagardère-rel a felvásárlásra vonatkozó ajánlatát.

7 2004. május 28-án a Lagardère – miután bejelentette, hogy öt lehetséges vevő felvásárlási ajánlatát, köztük a felperesét, fogadja el, de kizárólagosságot nyújt egyiküknek, azaz a másodrendű beavatkozónak, a Wendel Investissement SA-nak (később: Wendel) – egyetértésre jutott a Wendellel az Editis eszközeinek felvásárlására vonatkozó megállapodás tervezetében.

8 2004. június 4-i levelével a Lagardère kérte a Bizottságot, hogy hagyja jóvá a Wendelt ezen eszközök átvevőjeként.

9 2004. július 5-én az S. iroda a Bizottság elé terjesztette összefoglaló jelentését, amelyben megállapította, hogy a Wendel kijelölése megfelel a Lagardère által vállalt, az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatban rögzített kötelezettségekben meghatározott, az eszközök átvevőjének jóváhagyására vonatkozó szempontoknak.

10 2004. július 8-án a felperes az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be a Törvényszékhez (T-279/04 ügy).

11 A 2004. július 30-i (2004) D/203365 határozatban (a továbbiakban: első jóváhagyó határozat), amelyet a felperessel 2004. augusztus 27-én közöltek, a Bizottság, miután többek között az S. iroda jelentésére támaszkodva megállapította, hogy a Wendel megfelel a Lagardère kötelezettségvállalásaiban meghatározott, a vevő jóváhagyására vonatkozó szempontoknak, jóváhagyta a Wendelt mint az Editis átruházás tárgyát képező eszközeinek vevőjét.

12 A 2004. szeptember 30-i szerződéssel a Lagardère átruházta a Wendelre az Editisnek az átruházás tárgyát képező eszközeit.

13 2004. november 8-án a felperes az első jóváhagyó határozat megsemmisítésére irányuló keresetet nyújtott be a Törvényszékhez (T-452/04 ügy).

14 2008. május 30-án a Wendel eladta az Editis azon eszközeit, amelyeket a Lagardère átruházott rá, a spanyol Planeta-csoportnak.

15 A Törvényszék (hatodik tanács) a 2010. szeptember 13-i Éditions Odile Jacob kontra Bizottság ítélettel (T-279/04, EU:T:2010:384, a továbbiakban: T-279/04 ítélet) elutasította a felperesnek az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat megsemmisítése iránti keresetét, és az Éditions Odile Jacob kontra Bizottság ítélettel (T-452/04, EBHT, EU:T:2010:385, a továbbiakban: T-452/04 ítélet) megsemmisítette az első jóváhagyó határozatot. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy e jóváhagyó határozatot egy olyan megbízott által készített jelentés alapján fogadták el, amely nem felelt meg a Lagardère kötelezettségvállalásaiban előírt függetlenségi követelménynek.

16 A T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) kihirdetését követően a Lagardère 2010. november 22-én újból kérte a Bizottságot, hogy hagyja jóvá a Wendelt mint az Editis átruházás tárgyát képező eszközeinek vevőjét, és ennek érdekében 2010. december 20-án előterjesztette egy új megbízott kijelölését. 2011. január 11-én a Bizottság jóváhagyta az új megbízottat.

17 2010. november 24-én a felperes fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz a T-279/04 ítélettel szemben (C-551/10 P ügy, EU:T:2010 :384). Ugyanezen a napon a Bizottság és a Lagardère fellebbezést nyújtott be a T-452/04 ítélettel szemben (C-553/10 P és C-554/10 P ügy, EU:T:2010 :385).

18 A felperes a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) következményeivel kapcsolatban 2010. december 17-én és 2011. március 11-én leveleket intézett a Bizottsághoz, amelyekre az a 2011. február 24-i és április 18-i levelekben válaszolt.

19 2011. február 14-én és március 16-án találkozókra került sor a felperes és a Bizottság között.

20 A felperes 2011. március 25-i levelére válaszul a Bizottság 2011. április 6-án felhívta a felperest arra, hogy két héten belül terjessze elő álláspontját az új megbízottnak, és háromhetes határidőn belül adja át neki esetleges további megjegyzéseit. A felperes az új jóváhagyási eljárással kapcsolatos észrevételeit a 2011. április 20-i levéllel terjesztette az új megbízott, és a 2011. április 27-i levéllel a Bizottság elé.

21 Jelentésében az új megbízott megállapította, hogy a Wendel az ügylet időpontjában, 2004-ben megfelelő vevő volt.

22 A felperessel 2011. június 27-én közölt, 2011. május 13-án hozott C(2011) 3503 határozatban (a továbbiakban: megtámadott határozat) a Bizottság az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot alkalmazva új, a Wendelt mint az Editis átruházás tárgyát képező eszközeinek vevőjét 2004. július 30-ára visszaható hatállyal jóváhagyó határozatot hozott.

23 A Bíróság a 2012. november 6-i Bizottság és Lagardère kontra Éditions Odile Jacob ítéletben (C-553/10 P és C-554/10 P, EBHT, EU:C:2012:682, a továbbiakban: C-553/10 P és C-554/10 P ítélet) elutasította a Bizottság és a Lagardère által a T-452/04 ítélettel (EU:T:2010:385) szemben benyújtott fellebbezéseket. Az Éditions Odile Jacob kontra Bizottság ítéletben (C-551/10. P, EBHT, EU:C:2012:681, a továbbiakban: C-551/10 P ítélet) pedig elutasította a felperes által a T-279/04 ítélettel (EU:T:2010:384) szemben benyújtott fellebbezést.

Az eljárás és a felek kérelmei

24 A Törvényszék Hivatalához 2011. szeptember 5-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

25 A Törvényszék Hivatalához ugyanazon a napon benyújtott külön beadványával a felperes ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő. A Törvényszék elnöke 2011. november 24-i Éditions Odile Jacob kontra Bizottság végzésével (T-471/11. R, EU:T:2011:695) a sürgősség hiánya miatt elutasította az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet, és elhalasztotta a határozathozatalt a költségeket illetően.

26 A Törvényszék Hivatalához ugyanazon a napon benyújtott külön beadványával a felperes gyorsított eljárás iránti kérelmet terjesztett elő a Törvényszék eljárási szabályzatának 76a. cikke alapján. 2011. október 14-i határozatával a Törvényszék (nyolcadik tanács) e kérelmet elutasította.

27 2011. november 17-én és 24-én benyújtott beadványában a Lagardère és a Wendel az eljárási szabályzat 115. cikke alapján kérelmezte, hogy a perben beavatkozóként részt vehessen a Bizottság kérelmeinek támogatása végett. A Törvényszék nyolcadik tanácsának elnöke 2012. december 3-i végzéseivel engedélyezte a Lagardère és a Wendel beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatása végett.

28 A Törvényszék nyolcadik tanácsának elnöke 2011. december 22-i végzésével a jelen ügyben felfüggesztette az eljárást a C-551/10 P, C-553/10 P és C-554/10 P ügyeket lezáró ítéletek kihirdetéséig. Az eljárást 2012. november 6-án folytatták.

29 A Törvényszék részleges megújulása miatt a jelen ügyet egy új, a második tanácshoz tartozó előadó bírónak osztották ki.

30 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (második tanács) úgy döntött, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, és az eljárási szabályzat 64. cikke szerinti pervezető intézkedések keretében felhívta a Bizottságot, hogy válaszoljon egy kérdésre. A Bizottság az előírt határidőn belül eleget tett e kérésnek.

31 A Törvényszék a 2014. május 6-án tartott tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék kérdéseire adott válaszaikat.

32 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– kötelezze a Bizottságot és a beavatkozókat a költségek viselésére.

33 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás során felmerült költségeket is.

34 A Lagardère és a Wendel azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest a beavatkozásukkal kapcsolatban felmerült valamennyi költség viselésére.

A jogkérdésről

Az elfogadhatóságról

35 A Lagardère és a Wendel úgy véli, hogy a kereset elfogadhatatlan, mivel a felperesnek nincs eljáráshoz fűződő érdeke, hiszen még a megtámadott határozat megsemmisítése esetén sem lenne semmilyen eszköze arra, hogy megszerezze a korábban az Editis tulajdonában álló eszközöket, továbbá kártérítési kereset benyújtása esetén nem kérhetné nagyobb kár megtérítését, mint amelyet az első jóváhagyó határozat jogellenessége okozott.

36 Előzetesen meg kell állapítani, hogy bár a Bizottság a tárgyalás során kifejezte kétségeit a felperes eljáráshoz fűződő érdekét illetően, sem beadványaiban, sem a tárgyaláson nem kérte a kereset elfogadhatatlanságának megállapítását, csupán azt, hogy a Törvényszék a keresetet érdemben utasítsa el. Márpedig az Európai Unió Bírósága alapokmánya 40. cikkének negyedik bekezdése szerint, amely az említett alapokmány 53. cikke első bekezdésének megfelelően a Törvényszék előtti eljárásra is alkalmazandó, a beavatkozásra vonatkozó kérelemben tett indítványok csak az egyik fél indítványainak támogatására korlátozódhatnak. Ezenkívül az eljárási szabályzat 116. cikkének 3. §-a szerint a beavatkozónak a jogvitát a beavatkozáskori állásában kell elfogadnia.

37 Ennélfogva a Lagardère és a Wendel beavatkozóként nem jogosult a kereset elfogadhatatlanságára alapított elfogadhatatlansági kifogást felhozni, a Törvényszéknek tehát nem kell megvizsgálnia az általuk hivatkozott jogalapokat (1993. március 24-i CIRFS és társai kontra Bizottság ítélet, C-313/90, EBHT, EU:C:1993:111, 20–22. pont; 1997. november 27-i Kaysersberg kontra Bizottság ítélet, T-290/94, EBHT, EU:T:1997:186, 76. pont; 2011. április 13-i Németország kontra Bizottság ítélet, T-576/08, EBHT, EU:T:2011:166, 38. és 39. pont). El kell tehát utasítani a Lagardère és a Wendel által hivatkozott elfogadhatatlansági kifogásokat.

38 Ugyanakkor, mivel az eljáráshoz fűződő érdek hiánya olyan eljárásgátló ok, amelyet a bíróságnak hivatalból figyelembe kell vennie (1987. október 7-i G. d. M. kontra Tanács és Gazdasági és Szociális Bizottság végzés, 108/86, EBHT, EU:C:1987:426, 10. pont; 2005. április 14-i Sniace kontra Bizottság ítélet, 141/03, EBHT, EU:T:2005:129, 22. pont), a Törvényszéknek hivatalból meg kell vizsgálnia a beavatkozók által felhozott kifogást (CIRFS és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 37. pont, EU:C:1993:111, 23. pont; 1990. július 11-i Neotype Techmashexport kontra Bizottság és Tanács ítélet, C-305/86 és C-160/87, EBHT, EU:C:1990:295, 23. pont).

39 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az eljáráshoz fűződő érdek minden kereset lényeges és alapvető feltétele. A felperes eljáráshoz fűződő érdeke azt feltételezi, hogy a megtámadott jogi aktus megsemmisítése önmagában jogi következményekkel járhat, vagyis azt, hogy a kereset, eredménye folytán, így alkalmas legyen arra, hogy előnyt biztosítson az azt benyújtó fél számára, valamint hogy az utóbbi igazolja az említett aktus megsemmisítéséhez fűződő, létrejött és fennálló érdekét (lásd: 2009. június 19-i Socratec kontra Bizottság ítélet, T-269/03, EU:T:2009:211, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Kétségek, illetve kifogások esetén a felperesre hárul annak bizonyítása, hogy az eljáráshoz érdeke fűződik (1989. július 31-i S. kontra Bizottság végzés, 206/89. R, EBHT, EU:C:1989:333, 8. pont; Sniace kontra Bizottság ítélet, fenti 38. pont, EU:T:2005:129, 31. pont). A felperesnek különösen azt kell bizonyítania, hogy személyes érdeke fűződik a megtámadott aktus megsemmisítéséhez. Ezen érdeknek létre kellett jönnie, és fenn kell állnia, és azt a kereset

benyújtásának időpontjára vonatkozóan kell elbírálni (lásd: 1999. április 29-i Unione provinciale degli agricoltori di Firenze és társai kontra Bizottság végzés, T-78/98, EBHT, EU:T:1999:87, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2007. szeptember 20-i Salvat père & fils és társai kontra Bizottság ítélet, T-136/05, EBHT, EU:T:2007:295, 34. pont). Ha a felperes által hivatkozott érdek valamely jövőbeli jogi helyzetre vonatkozik, a felperesnek bizonyítania kell, hogy e helyzet sérelme már most bizonyos. Ennélfogva a felperes annak igazolása érdekében, hogy a megtámadott aktus megsemmisítése iránti kérelemhez érdeke fűződik, nem hivatkozhat jövőbeli és bizonytalan helyzetekre (1992. szeptember 17-i NBV és NVB kontra Bizottság ítélet, T-138/89, EBHT, EU:T:1992:95, 33. pont; Sniace kontra Bizottság ítélet, fenti 38. pont, EU:T:2005:129, 26. pont).

40 Az ítélkezési gyakorlat szerint nem vitatható, hogy egy európai uniós bíróság által hozott, valamely intézmény aktusát megsemmisítő ítélet címzettjeit közvetlenül érinti az, hogy az intézmény milyen módon hajtja végre ezt az ítéletet, ezért tehát jogosultak annak megállapítását kérni az uniós bíróságtól, hogy az intézmény esetlegesen elmulasztotta az alkalmazandó rendelkezések alapján őt terhelő kötelezettségek teljesítését (lásd ebben az értelemben: 1976. november 25-i Küster kontra Parlament ítélet, 30/76, EBHT, EU:C:1976:165, 8. és 9. pont; 1990. február 14-i Hochbaum kontra Bizottság ítélet, T-38/89, EBHT, EU:T:1990:14, 9. pont). Következésképpen egy európai uniós bíróság által hozott, valamely intézmény aktusát megsemmisítő ítélet címzettjei rendelkeznek eljáráshoz fűződő érdekkel olyan jogvitában, amely ezen ítélet szóban forgó intézmény általi végrehajtására vonatkozik, még akkor is, ha a megtámadott jogi aktusnak már nincs joghatása (1989. február 28-i van der Stijl és Cullington kontra Bizottság ítélet, 341/85, 251/86, 258/86, 259/86, 262/86, 266/86, 222/87 és 232/87, EBHT, EU:C:1989:93, 15–18. pont). A jelen ügyben a beavatkozók által hivatkozott egyetlen körülmény, amely szerint a felperesnek még a megtámadott határozat megsemmisítése esetén sem lenne semmilyen eszköze arra, hogy megszerezze a korábban az Editis tulajdonában álló eszközöket, tehát nem alkalmas ezen elv megkérdőjelezésére. Ezenkívül fontos emlékeztetni arra, hogy bár kizárólag a Lagardère jogosult javaslatot tenni a Bizottságnak a szóban forgó eszközök átvevőjére, a felperest – amely 2004-ben az öt potenciális, a kötelezettségvállalásokban meghatározott kiválasztási kritériumoknak megfelelő vevő listáján szerepelt – a megtámadott határozat olyan indokon alapuló megsemmisítése esetén, amely a Wendeltől eltérő vevő kiválasztását teszi szükségessé, elvileg a Lagardère javasolhatná, a Bizottság pedig jóváhagyhatná, mint átvevőt.

41 Mivel a megtámadott határozat elfogadása jelenti azt a módot, ahogy a Bizottság végre kívánta hajtani a T-452/04 ítéletet (EU:T:2010:385), a felperesnek pusztán már az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben félként való szereplése folytán fennáll a megtámadott határozattal szembeni eljáráshoz fűződő érdeke.

42 Ezenkívül a megtámadott határozatnak ugyanaz a tárgya, mint a Törvényszék által a T-452/04 ítéletben (EU:T:2010:385) megsemmisített első jóváhagyó határozatnak, amelynek a helyébe lép. A felperest tehát ugyanúgy érinti a megtámadott határozat, ahogy érintette az első jóváhagyó határozat. Márpedig sem az ebben az ügyben eljáró Törvényszék, sem a Törvényszék ítélete elleni fellebbezésben eljáró Bíróság nem állapította meg, hogy a felperesnek nem fűződik érdeke a Törvényszék által megsemmisített első jóváhagyó határozattal szembeni eljáráshoz.

43 Másodlagosan emlékeztetni kell arra, hogy egy vállalkozásnak érdeke fűződik egy olyan határozat megsemmisítéséhez, amely két versenytársa között megvalósuló olyan összefonódást engedélyez bizonyos feltételek mellett, amely befolyásolhatja üzleti helyzetét (2006. július 4-i easyJet kontra Bizottság ítélet, T-177/04, EBHT, EU:T:2006:187, 41. pont). Hasonlóképpen, egy olyan vállalkozásnak, amely az összefonódás során átruházandó eszközök öt potenciális vevőjének szűkített listáján szerepelt, igazoltan érdeke fűződik a Bizottság azon határozatának megsemmisítéséhez, amely egy másik vállalkozást hagy jóvá az említett ötből, mivel e határozat szükségképpen befolyásolhatja üzleti helyzetét, függetlenül attól, hogy a megtámadott határozat megsemmisítése esetén jóváhagyhatják-e mint a szóban forgó eszközök átvevőjét.

44 Ezenkívül a felperesnek érdeke fűződik az őt közvetlenül érintő jogi aktus megsemmisítése iránti kérelem azon célból történő benyújtásához, hogy az uniós bíróság állapítsa meg a vele szemben elkövetett jogsértést, mivel ez a megállapítás alapjául szolgálhat egy esetleges kártérítési keresetnek, amelynek célja a megtámadott jogi aktus által okozott kár megfelelő módon történő megtérítése (1998. március 31-i Franciaország és társai kontra Bizottság ítélet, C-68/94 és C-30/95, EBHT, EU:C:1998:148, 74. pont; 2009. március 18-i Shanghai Excell M&E Enterprise és Shanghai Adeptech Precision kontra Tanács ítélet, T-299/05, EBHT, EU:T:2009:72, 53–55. pont).

45 A fentiek összességéből az következik, hogy a felperesnek fennáll a megtámadott határozattal szembeni eljáráshoz fűződő érdeke.

Az ügy érdeméről

46 A felperes keresetének alátámasztására hat jogalapra hivatkozik. Először előadja, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 266. cikket, valamint a visszaható hatály tilalmának elvét. Másodszor úgy véli, hogy a megtámadott határozat nem rendelkezik jogi alappal. Harmadszor azt kifogásolja, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, és nyilvánvaló értékelési hibákat vétett, amikor 2004. július 30-a utáni adatokat vett figyelembe, és azokat szelektív módon használta fel. Negyedszer úgy ítéli meg, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, és nyilvánvaló értékelési hibákat vétett a Wendel kijelölésének értékelése során. Ötödször a felperes hatáskörrel való visszaélésre vonatkozó jogalapra hivatkozik. Végül hatodszor előadja, hogy a megtámadott határozatot az indokolási kötelezettség megsértésével hozták.

Az első, az EUMSZ 266. cikk és a visszaható hatály tilalma elvének megsértésére alapított jogalapról

47 Először a felperes előadja, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 266. cikk rendelkezéseit, amikor anélkül fogadta el a megtámadott határozatot, hogy kiküszöbölte volna az első jóváhagyó határozat jogellenességének valamennyi hatását, holott azt a Törvényszék nem eljárási hiba, hanem annak tartalmi jogszerűtlensége miatt semmisítette meg. Másodszor a felperes úgy véli, hogy a Bizottság a megtámadott határozat meghozatalával megsértette a visszaható hatály tilalmának elvét.

48 A Bizottság és a beavatkozók elutasítják a felperes érveit. Ezenkívül a Lagardère úgy véli, hogy az első jogalap elfogadhatatlan, mivel sérti a *non concedit venire contra factum proprium* elvét.

– Az első jogalap elfogadhatóságáról

49 A Lagardère úgy véli, hogy az első jogalap elfogadhatatlan, mivel a C-553/10 P és C-554/10 P ítélet (EU:C:2012:682) alapjául szolgáló ügyben a felperes arra hivatkozott, hogy az első megbízott függetlenségének hiánya külső jogszerűtlenséget, nem pedig belső jogszerűtlenséget jelent, ellentétben azzal, amit most a Törvényszék előtt állít.

50 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság alapokmánya, illetve az eljárási szabályzat egyetlen rendelkezése sem tiltja meg, hogy egy fél egy jogalaphoz eltérő jogi minősítést kapcsoljon, mint amelyre egy másik jogvitában hivatkozott. Márpedig az ítélkezési gyakorlat szerint a Törvényszék előtti keresetindítás jogát, amellyel a természetes vagy jogi személyek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése alapján rendelkeznek, kifejezetten e célból előírt jogi alap hiányában nem lehet anélkül korlátozni, hogy meg ne sértenék a jogszerűség és a védelemhez való jog tiszteletben tartásának alapelvét, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a pártatlan bírósághoz való jogot, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke biztosít (2010. július 1-jei Knauf Gips kontra Bizottság ítélet, C-407/08. P, EBHT, EU:C:2010:389, 89–91. pont).

51 Egyébként fontos emlékeztetni arra, hogy bár a felek határozzák meg a jogvita tárgyát, amelyet a bíróság nem módosíthat, az utóbbinak a jogalapokat lényegük, nem pedig minősítésük alapján kell értelmeznie, és ebből következően kell minősítenie a keresetlevélben szereplő jogalapokat és érveket (lásd ebben az értelemben: 1961. december 15-i, Fives Lille Cail és társai kontra Főhatóság ítélet, 19/60, 21/60, 2/61 és 3/61, EBHT, EU:C:1961:30; 2007. szeptember 20-i Fachvereinigung Mineralfaserindustrie kontra Bizottság ítélet, T-375/03, EU:T:2007:293, 65. és 66. pont; 2009. február 10-i Deutsche Post és DHL International kontra Bizottság ítélet, T-388/03, EBHT, EU:T:2009:30, 54. pont).

52 Végül a Lagardère által hivatkozott *non concedit venire contra factum proprium* elve az uniós jogban mindenképpen kizárólag arra vonatkozik, hogy egy fél a fellebbezési bíróság előtt nem vitathat az elsőfokú bíróság előtt elismert olyan ténybeli vagy eljárási körülményt, amely az utóbbi előtt tartott tárgyalás jegyzőkönyvében szerepel (2007. október 25-i Nijs kontra Számvevőszék végzés, C-495/06. P, EBHT-KSZ, EU:C:2007:644, 52–56. pont; 2010. június 24-i Kronoply kontra Bizottság végzés, C-117/09. P, EU:C:2010:370, 44. pont).

53 Következésképpen, anélkül hogy dönteni kellene a Lagardère által hivatkozott elfogadhatatlansági kifogás elfogadhatóságáról, meg kell állapítani, hogy az első jogalap elfogadható.

– Az EUMSZ 266. cikk rendelkezéseinek megsértéséről

54 A felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 266. cikk rendelkezéseit, amikor anélkül fogadta el a megtámadott határozatot, hogy kiküszöbölte volna az első jóváhagyó határozat jogellenességének valamennyi hatását.

55 Az EUMSZ 266. cikk első bekezdése szerint az az intézmény, amelynek aktusát a Bíróság semmisnek nyilvánította, köteles megtenni a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. E rendelkezések megosztják a hatásköröket a bíróság és az igazgatási hatóság között oly módon, hogy a megsemmisített aktust kibocsátó intézmény feladata, hogy meghatározza a megsemmisítést kimondó ítélet végrehajtásához szükséges intézkedéseket (1963. november 13-i Erba és Reynier kontra Bizottság végzés, 98/63. R és 99/63. R, EBHT, EU:C:1963:46; 1992. október 8-i Meskens kontra Parlament ítélet, T-84/91, EBHT, EU:T:1992:103, 73. pont; 2007. április 17-i C és F kontra Bizottság ítélet, F-44/06 és F-94/06, EBHT-KSZ, EU:F:2007:66, 33. pont).

56 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós bíróságok által hozott megsemmisítést kimondó ítéletek a fellebbezési határidő lejártát követően abszolút anyagi jogerővel rendelkeznek. Ez nemcsak a megsemmisítést kimondó ítélet rendelkező részére vonatkozik, hanem kiterjed az indokolásra is, amely a rendelkező rész szükséges alátámasztását alkotja, és ennélfogva elválaszthatatlan tőle (1988. április 26-i Asteris és társai kontra Bizottság ítélet, 97/86, 99/86, 193/86 és 215/86, EBHT, EU:C:1988:199, 27–30. pont; 2000. október 3-i Industrie des poudres sphériques kontra Tanács ítélet, C-458/98. P, EBHT, EU:C:2000:531, 81. pont; 2009. július 1-jei ThyssenKrupp Stainless kontra Bizottság ítélet, T-24/07, EBHT, EU:T:2009:236, 113. és 140. pont). A megsemmisítést kimondó ítélet tehát azt vonja maga után, hogy a megsemmisített aktus kibocsátójának új aktust kell hoznia, és ennek során nem csupán az ítélet rendelkező részét kell tiszteletben tartania, hanem az annak alapjául szolgáló és annak szükséges alátámasztását képező indokolást is, ügyelve arra, hogy ez az új aktus ne tartalmazza ugyanazokat a szabálytalanságokat, mint amelyeket a megsemmisítést kimondó ítélet meghatározott (lásd ebben az értelemben: 2003. március 6-i Interporc kontra Bizottság ítélet, C-41/00. P, EBHT, EU:C:2003:125, 29. és 30. pont).

57 Az ítélet anyagi jogereje azonban kizárólag azokhoz a ténybeli és jogi kérdésekhez kapcsolódik, amelyeket ténylegesen vagy szükségszerűen eldöntöttek (1991. február 19-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-281/89, EBHT, EU:C:1991:59, 14. pont). Ezenfelül a megsemmisítést kimondó ítéletben szereplő *obiter dictum* nem rendelkezik abszolút anyagi jogerővel (lásd ebben az értelemben:

2011. március 29-i ThyssenKrupp Nirosta kontra Bizottság ítélet, C-352/09. P, EBHT, EU:C:2011:191, 132. pont). Így az EUMSZ 266. cikk csak olyan korlátok között ír elő kötelezettséget azon intézmény számára, amely a megsemmisített aktust kibocsátotta, amelyek a megsemmisítést kimondó ítélet végrehajtásának biztosításához szükségesek (Interporc kontra Bizottság ítélet, fenti 56. pont, EU:C:2003:125, 30. pont).

58 A megsemmisített aktus pótlására irányuló eljárást attól a ponttól kell újraindítani, amikor a jogellenesség bekövetkezett (lásd ebben az értelemben: 1986. július 3-i Tanács kontra Parlament ítélet, 34/86, EBHT, EU:C:1986:291, 47. pont), mivel az aktus megsemmisítése nem szükségképpen hat ki az előkészítő aktusokra (1990. november 13-i Fédesa és társai ítélet, C-331/88, EBHT, EU:C:1990:391, 34. pont). Egy többszakaszos igazgatási eljárást lezáró aktus megsemmisítése a megsemmisítést kihirdető ítélet érdemi vagy eljárási okaitól függetlenül nem szükségszerűen jár együtt a megtámadott aktus elfogadása előtt lefolytatott teljes eljárás megsemmisítésével (lásd: 1998. október 15-i Industrie des poudres sphériques kontra Tanács ítélet, T-2/95, EBHT, EU:T:1998:242, 91. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az aktus kibocsátójának így a megsemmisített aktus meghozatalának napjából kiindulva kell meghoznia az annak helyébe lépő aktust (lásd ebben az értelemben: 2006. május 2-i O2 [Germany] kontra Bizottság ítélet, T-328/03, EBHT, EU:T:2006:116, 47. és 48. pont). Új határozatában azonban hivatkozhat más indokokra, mint amelyekre első határozatát alapította (lásd ebben az értelemben: Interporc kontra Bizottság ítélet, fenti 56. pont, EU:C:2003:125, 28–32. pont). Ezenkívül nem köteles ismét dönteni az eredeti határozat azon részeiről, amelyeket a megsemmisítést kimondó ítélet nem érintett (lásd ebben az értelemben: 1997. november 27-i Tremblay és társai kontra Bizottság ítélet, T-224/95, EBHT, EU:T:1997:187, 53. és 72. pont).

59 Egyebekben fontos emlékeztetni arra, hogy az intézménynek a megsemmisített aktus meghozatalát megelőző eljárás teljes megismétlése alóli felmentésére vonatkozó lehetőség nem korlátozódik az eljárási hiba miatti megsemmisítés esetére (lásd ebben az értelemben: Industrie des poudres sphériques kontra Tanács ítélet, fenti 58. pont, EU:T:1998:242, 91. pont; 2008. július 9-i Alitalia kontra Bizottság ítélet, T-301/01, EBHT, EU:T:2008:262, 103. pont).

60 A fenti megfontolások fényében kell ellenőrizni, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban meghozta-e azokat az intézkedéseket, amelyek a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) végrehajtásával jártak, és ennek keretében megvizsgálni többek között azt, hogy a felperes állításának megfelelően ezen ítélet indokolása arra kötelezte-e a Bizottságot, hogy vonja vissza az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot, továbbá hogy ez az indokolás arra kötelezte-e, hogy az egész eljárást megismételje 2004. február 9-től, vagyis attól a naptól kezdődően, hogy a Lagardère kinevezte az első megbízottat.

61 Mindenekelőtt meg kell vizsgálni a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) rendelkező részét és indokolását, amely ítélet véglegesen abszolút anyagi jogerővel rendelkezik, mivel a Bíróság elutasította a vele szemben benyújtott fellebbezéseket (2002. február 28-i Cascades kontra Bizottság ítélet, T-308/94, EBHT, EU:T:2002:47, 70. pont). Rá kell mutatni, hogy a Törvényszék az első jóváhagyó határozatot a felperes által hivatkozott második, arra alapított jogalapnak helyt adva semmisítette meg, hogy az említett határozatot az Editistől nem független megbízott által elkészített jelentésre tekintettel fogadták el (T-452/04 ítélet, EU:T:2010:385, 65. pont). A Törvényszék ezzel szemben nem döntött a felperes által hivatkozott további jogalapokról.

62 A második jogalapra vonatkozó érveiben a felperes többek között kiemelte, hogy a megbízott függetlenségét illető kétség fennállása önmagában elegendő a továbbruházott eszközökre vonatkozó eljárás, és ennélfogva az első jóváhagyó határozat semmisségének megalapozásához, mivel a megbízott által valamely átvevő jelentkezésére vonatkozóan elkészített értékelő jelentés a Bizottság érintett átvevő jóváhagyásáról vagy annak megtagadásáról szóló határozatának alapvető és döntő elemét képezi (T-452/04 ítélet, EU:T:2010:385, 71. és 72. pont). A Törvényszék helyt adott e jogalapnak, úgy ítélve meg egyrészt, hogy a Wendel kijelölésére vonatkozó értékelő jelentést olyan megbízott készítette, amely nem felelt meg az Editis tekintetében a Lagardère kötelezettségvállalásai (15) bekezdése által

előírt függetlenségi követelménynek (T-452/04 ítélet, EU:T:2010:385, 107. pont), másrészt pedig, hogy e jogellenesség befolyásolhatta az első jóváhagyó határozat tartalmának jogszerűségét, mivel a megbízott jelentése döntő hatással volt az utóbbira (T-452/04 ítélet, EU:T:2010:385, 110–118. pont). A Törvényszék így kizárólag az első megbízott függetlenségének kérdésével, illetve a függetlenségének hiánya által a Wendel kijelölését értékelő jelentésre gyakorolt hatással, valamint e hiba első jóváhagyó határozatot érintő következményeivel kapcsolatban foglalt állást.

63 Bár igaz, ahogy arra a felperes rámutat, hogy a Törvényszék azt is kiemelte a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) 100. pontjában, hogy „[B.-nek, az első megbízott képviselőjének] az Editis eszközeinek összességével rendelkező társaság igazgatósági tagjaként betöltött megbízatása befolyásolhatta […] a szükséges átszervezési intézkedésekre vonatkozó ajánlásoknak és a Bizottságot ezen ajánlásokról tájékoztató jelentésnek a kidolgozásában általa tanúsítandó függetlenséget”, ez az állítás nem jelenti az ítélet rendelkező részének szükséges alátámasztását, és ebből következően nem rendelkezik abszolút anyagi jogerővel (lásd a fenti 57. pontot). Meg kell ugyanis állapítani, hogy az említett megbízott szükséges átszervezési intézkedésekre vonatkozó ajánlásainak jogszerűsége nem képezte a szóban forgó ítélet alapjául szolgáló jogvita tárgyát, ahogy a megbízottnak a Wendel kijelölésére vonatkozó értékelő jelentésén kívüli aktusainak összessége sem. Figyelemmel a felperes által ebben az ügyben hivatkozott érvekre, a Törvényszéknek az első megbízott függetlenségének, illetve a függetlensége esetleges hiánya által a keresetben kizárólagos jelleggel vitatott első jóváhagyó határozatra gyakorolt hatásoknak az értékelésére kellett szorítkoznia.

64 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy bár – ahogy azt a felperes is kifejtette – a C-553/10 P és C-554/10 P ítéletben (EU:C:2012:682) az szerepel, hogy a megbízott függetlensége a „Lagardère által vállalt és teljes mértékben betartandó kötelezettségvállalások egyik eleme”, hogy „a szóban forgó függetlenség előzetesen került rögzítésre, és a megbízott összes tevékenységére vonatkozik” (C-553/10 P és C-554/10 P ítélet, EU:C:2012:682, 42. pont), hogy az Editisszé átalakult Investima 10 SAS igazgatóságának tagjaként betöltött feladatok ellátása befolyásolta B. függetlenségét, valamint hogy „ez a helyzet nem tette lehetővé számára a Lagardère kötelezettségvállalásainak (15) bekezdésében említett független megbízott jogosítványainak teljes függetlenségben való gyakorlását” (C-553/10 P és C-554/10 P ítélet, EU:C:2012:682, 44. pont), a Bíróság egyáltalán nem döntött a Wendel kijelölésére vonatkozó értékelő jelentésen kívüli, a megbízott által annak jóváhagyását megelőzően hozott aktusok hatályáról.

65 Következésképpen a Bizottságnak a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) végrehajtása érdekében egy új megbízottat kellett jóváhagynia, abból a célból, hogy az új értékelő jelentést írjon a Wendel kijelöléséről, abból a napból, vagyis 2004. június 4-ből kiindulva, amikor a Lagardère azt kérte a Bizottságtól, hogy hagyja jóvá a Wendelt mint ezen eszközök átvevőjét, majd el kellett fogadnia egy újabb, a Wendelt jóváhagyó vagy jóváhagyását elutasító határozatot, többek között ezen új jelentés alapján.

66 Márpedig az iratokból kitűnik, hogy a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) végrehajtása érdekében a Bizottság 2011. január 11-én jóváhagyta a Lagardère által javasolt új megbízottat, aki 2011. május 12-én előterjesztette számára a Wendel kijelölésére vonatkozó értékelő jelentését, amelyben egyrészt megvizsgálta a helyzetet abban az időpontban, amikor a Lagardère azt kérte a Bizottságtól, hogy hagyja jóvá a Wendelt mint ezen eszközök átvevőjét (vagyis 2004. június 4-én), másrészt pedig az átruházott eszközök sorsát az ezt követő időszakban, megkülönböztetve azt a periódust, amikor azok a Wendel tulajdonában álltak (2004. júliustól 2008. májusig), illetve azt a periódust, amelynek során a Planeta birtokában voltak (2008. május óta). A Bizottság ezt követően 2011. május 13-án elfogadta a megtámadott határozatot, amely 2004. július 30-ára visszaható hatállyal jóváhagyta a Wendelt mint az Editis átruházás tárgyát képező eszközeinek átvevőjét. E határozatban a Bizottság értékelte a 2004. június 4-én, vagyis a Lagardère által benyújtott első jóváhagyás iránti kérelem benyújtásának időpontjában fennálló helyzetet, és következtetéseit az ezen időpontot követően bekövetkezett helyzet elemzésével támasztotta alá.

67 Ezen intézkedések elfogadásával a Bizottság alkalmazkodott a Törvényszék ítéletének anyagi jogerejéhez. A felperes által előterjesztett érvek egyike sem alkalmas e megállapítás megkérdőjelezésére.

68 A felperes mindenekelőtt azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem küszöbölte ki az első jóváhagyó határozat jogellenességének valamennyi hatását. Úgy véli ugyanis, hogy a független megbízott kijelölése a Lagardère kötelezettségvállalásainak egyike volt, amely alapján az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot meghozták, és amely elválaszthatatlan e határozat egészétől. A felperes szerint tehát a Bizottság köteles lett volna az összefonódás engedélyezését visszavonó határozatot hozni, adott esetben bírságot is kiszabva, a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet (HL 1990. L 257., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 31. o.) 8. cikke (5) bekezdése, illetve 14. cikke (2) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően. Egyebekben a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem vehette komolyan figyelembe az új megbízott jelentését, amelyet csak a megtámadott határozat meghozatalát megelőző napon terjesztettek elé, valamint hogy ezen új megbízottat arra kötelezte, hogy hiányos és dicsérő jellegű jelentést készítsen.

69 Először rá kell mutatni, hogy az első jóváhagyó határozat megsemmisítése önmagában semmilyen hatással nem volt az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat jogszerűségére, mivel e megsemmisítés csak átmenetileg tette alkalmazhatatlanná az említett határozatot, addig, amíg a Bizottság nem foglalt állást e megsemmisítés következményeit, különösen egy új átvevő esetleges jóváhagyását illetően. Ellentétben a Bizottság és a beavatkozók állításával, az a körülmény, hogy a Törvényszék és a Bíróság az első jóváhagyó határozatot megsemmisítő ítéletekkel azonos napon hozott ítéletekkel elutasította az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozattal szemben benyújtott keresetet, nincs hatással arra a kérdésre, hogy a Bizottság köteles volt-e ezen engedélyező határozatot visszavonni.

70 Másodszor a felperes előadja, hogy a Bizottság köteles lett volna az összefonódás engedélyezését visszavonó határozatot hozni, bírság kiszabása mellett.

71 Előzetesen, anélkül hogy dönteni kellene elfogadhatóságukról, el kell utasítani a beavatkozók azon érveit, amelyek szerint a felperes csak intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetben kifogásolhatná, hogy a Bizottság elmulasztott meghozni a megtámadott határozaton kívül más intézkedéseket. Az EUMSZ 266. cikk ugyanis nem alakít ki sajátos jogorvoslatot az uniós bíróságok ítéletei végrehajtásának garantálása érdekében. Ha egy jogalany úgy véli, hogy a megsemmisített aktus helyett elfogadott aktus nem felel meg az ítélet indokolásának és rendelkező részének, akkor az EUMSZ 263. cikk alapján új megsemmisítés iránti keresetet nyújthat be. Az EUMSZ 265. cikkben előírt intézményi mulasztás megállapítása iránti kereset jelenti ezzel szemben a megfelelő módot annak megállapítására, hogy egy intézmény jogellenesen elmulasztotta meghozni azokat az intézkedéseket, amelyeket az ítélet végrehajtása igényelt (2004. február 19-i SIC kontra Bizottság ítélet, T-297/01 és T-298/01, EBHT, EU:T:2004:48, 32. pont), illetve annak eldöntésére, hogy a megsemmisített aktus pótlásán túl az intézmény köteles volt-e más, olyan egyéb aktusokra vonatkozó intézkedések meghozatalára is, amelyeket az eredeti megsemmisítés iránti keresetben nem vitattak (Asteris és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 56. pont, EU:C:1988:199, 22–24. pont; 1996. szeptember 18-i Asia Motor France és társai kontra Bizottság ítélet, T-387/94, EBHT, EU:T:1996:120, 40. pont). A jelen ügyben a felperes jogosult megsemmisítés iránti keresetet előterjeszteni a Törvényszékhez, mivel éppen azt a módot kifogásolja, ahogy a Bizottság végrehajtotta a Törvényszék ítéletét. Noha igaz, hogy kifogásolja azt, hogy a Bizottság nem hozott meg egyéb határozatokat, és e kifogás intézményi mulasztás megállapítása iránti eljárás tárgyát képezhetné, e körülmény nincs hatással a jelen kifogás elfogadhatóságára, mivel a felperes arra alapított érvekre hivatkozik a megtámadott határozat jogszerűségének vitatása céljából, hogy a Bizottságnak e határozat helyett más intézkedéseket kellett volna elfogadnia.

72 Fontos egyébként rámutatni, ahogy azt a felek is elismerték a tárgyalás során, hogy a 4064/89 rendelet a megtámadott határozat elfogadásakor még mindig alkalmazandó volt, a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 40. o.) 26. cikke (2) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően, amelyek szerint „[a] 4064/89/EGK rendeletet továbbra is alkalmazni kell bármely olyan összefonódásra, amely e rendelet alkalmazásának időpontját megelőzően a 4064/89/EGK rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerinti megállapodás vagy közzététel tárgyát képezte, illetve amely azon rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerinti irányításszerzés következtében jött létre”.

73 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy a felperes állításával ellentétben a 4064/89 rendelet, valamint a 4064/89 rendelet és a 447/98/EK bizottsági rendelet alapján elfogadható jogorvoslati lehetőségekről [helyesen: korrekciós intézkedésekről] szóló bizottsági közlemény (HL 2001. C 68., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás: 8. fejezet, 2. kötet, 89. o.; a továbbiakban: korrekciós intézkedésekről szóló közlemény) különbséget tesz a vállalkozásokkal szemben az összefonódások feltételek megszabása mellett történő engedélyezésére irányuló eljárás során előírt feltételek és kötelezettségek között. Így a 4064/89 rendelet 8. cikkének (2) bekezdése azt írja elő, hogy a Bizottság „határozatához csatolhatja azon feltételeket és kötelezettségeket, amelyek az érintett vállalkozások által vállalt azon kötelezettségek betartásának biztosítását célozz[ák], amelyeket a vállalkozások a Bizottsággal szemben vállaltak az eredeti összefonódási terv módosítása céljából”. Pontosabban, a korrekciós intézkedésekről szóló közlemény 12. pontja szerint „az olyan intézkedés végrehajtására vonatkozó követelmény, amelynek révén a piac szerkezete megváltozik – például egy üzlet elidegenítésének előírása –, feltételnek tekintendő”, míg „az ennek az eredménynek az eléréséhez szükséges végrehajtási lépések általában a feleket terhelő kötelezettségek, pl. vagyonkezelő kinevezése azzal a visszavonhatatlan megbízással, hogy adja el az üzletet”.

74 E rendelkezéseket alkalmazva a Bizottság az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatban kiemelte, hogy „a bejelentett ügyletet a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat feltétele az, hogy a bejelentő fél teljes mértékben tiszteletben tartsa a II. melléklet 1–3. és 10. pontjában rögzített átruházási kötelezettségeket”, valamint hogy „a II. mellékletben rögzített egyéb kötelezettségvállalások teljes körű tiszteletben tartása kötelezettséget jelent a bejelentő fél számára” (1010. pont).

75 Ez a feltételek és kötelezettségek közötti különbségtétel azért fontos, mert tiszteletben tartásuk elmaradása nem azonos következményekkel jár.

76 Így a 4064/89 rendelet 8. cikke (5) bekezdésének b) pontja kifejezetten kiemeli, hogy ha az érintett vállalkozások a határozathoz csatolt bármelyik kötelezettségüket megsértik, a Bizottság visszavonhatja a határozatot. Ezenfelül a 4064/89 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint a Bizottság bírságot szabhat ki azon vállalkozásokkal szemben, amelyek nem tesznek eleget egy határozattal rájuk rótt kötelezettségnek. Ehhez hasonlóan a korrekciós intézkedésekről szóló közlemény 12. pontja szerint „[a]mennyiben az érintett vállalkozások megszegik valamely kötelezettségüket, a Bizottság a 6. cikk (3) bekezdése, illetve a 8. cikk (5) bekezdésének b) pontja értelmében cselekedve visszavonhatja az összefonódás-ellenőrzési rendelet (6) cikkének (2) bekezdése, illetve 8. cikkének (2) bekezdése alapján kiadott engedélyezési határozatot”, valamint „[a] felekre [a 4064/89 rendelet] 14. cikke (2) bekezdésének a) pontjában és 15. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott bírságok és kényszerítő bírságok is kiróhatóak”.

77 Ezzel szemben egy feltétel megsértése esetén a 4064/89 rendelet nem ír elő kifejezetten sajátos következményeket.

78 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak szövegét, hanem összefüggéseit, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (lásd: 2005. június 7-i VEMW és társai ítélet, C-17/03, EBHT, EU:C:2005:362, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2010. október 26-i Németország kontra Bizottság ítélet, T-236/07, EBHT, EU:T:2010:451, 44. pont).

79 Nem vitatott egyrészt, hogy egy, a 4064/89 rendelet 8. cikke (2) bekezdésének rendelkezései alapján elfogadott, összefonódást engedélyező határozathoz csatolt feltétel olyan strukturális intézkedés, amely nélkül az összefonódást nem lehetett volna a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítani. Következésképpen e feltétel megsértése esetén az összefonódás nem tekinthető összeegyeztethetőnek a közös piaccal. Másrészt ugyanezen rendelet 8. cikkének (4) bekezdése, illetve 14. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján a Bizottság bármilyen intézkedést előírhat, amely a hatékony verseny feltételeinek helyreállítására alkalmas lehet, és bírságot szabhat ki azon vállalkozásokkal szemben, amelyek nem hozzák meg az elrendelt intézkedéseket. Márpedig e rendelkezések céljával ellentétes lenne, ha a Bizottságot kizárólag azzal az indokkal fosztanák meg ilyen intézkedések alkalmazásának lehetőségétől, hogy e rendelkezések nem említik meg kifejezetten azt az esetet, amikor valamelyik fél megsérti azt a feltételt, amelyet az összefonódás tekintetében előírtak.

80 Az előző pontban említett rendelkezésekből az következik, hogy amennyiben egy fél megsért egy olyan feltételt, strukturális intézkedést, amely nélkül az összefonódást nem lehetett volna engedélyezni, az ügyletet a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat érvénytelenné válik. Ezt az értelmezést egyébként megerősíti a korrekciós intézkedésekről szóló közlemény, amelynek 12. pontja kimondja, hogy amennyiben egy feltétel nem teljesül, „nem jön létre az a helyzet, amely az összefonódást összeegyeztethetővé tenné a közös piaccal”, és „az összeegyeztethetőséget kimondó határozat érvénytelenné válik”. Az említett közlemény kiemeli, hogy „[i]lyen körülmények között a Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján elrendelheti a szükségesnek ítélt megfelelő intézkedéseket, amelyek a hatékony verseny feltételeinek helyreállításához szükségesek”, valamint hogy „[e]zen túlmenően a felekre a 14. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott bírságok is kiróhatóak”.

81 Ehhez hasonlóan a Bizottság a 4064/89 rendelet felülvizsgálatáról szóló zöld könyv (COM/2001/0745 végleges) 223. pontjában kiemelte, hogy azokban az esetekben alkalmazta a 4064/89 rendelet 8. cikke (4) bekezdésének rendelkezéseit, amikor a felek súlyosan megsértik azokat a feltételeket vagy kötelezettségeket, amelyek lehetővé tették számára, hogy jóváhagyjon egy ügyletet, valamint hogy amennyiben egy feltételt nem tartanak be, e jogsértés az ügylet automatikus jogellenességével jár, míg egy kötelezettség nem teljesítése esetén a Bizottságnak az ügyletet engedélyező határozat visszavonására van lehetősége.

82 Végül a 4064/89 rendeletet hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő 139/2004 rendelet azon eszközökre vonatkozó (31) preambulumbekezdése, amelyekkel a Bizottság a kötelezettségvállalások betartatásának biztosítása érdekében rendelkezik, hasonló módon kimondja, hogy „[e]gy összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozathoz fűzött feltétel teljesítésének elmulasztása esetén az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetővé tevő állapot nem következik be, és a megvalósult összefonódást a Bizottság nem engedélyezi”, hogy „[k]övetkezésképpen, ha az összefonódás megvalósult, ugyanúgy kell kezelni, mint az engedély nélkül megvalósult, be nem jelentett összefonódásokat”, valamint hogy „[t]ovábbá, ha a Bizottság megállapítja, hogy a feltétel hiányában az összefonódás a közös piaccal összeegyeztethetetlen, az összefonódás megvalósítása előtti állapot helyreállítása céljából közvetlenül elrendelheti az összefonódás megszüntetését”. Ezzel szemben „[a]mennyiben egy az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozathoz fűzött kötelezettséget nem teljesítenek, a Bizottság visszavonhatja határozatát”, és „[a] feltételek vagy kötelezettségek nem teljesítése esetén a Bizottság megfelelő pénzügyi szankciót is kiszabhat”.

83 A fentiek összességéből, többek között a fenti 76. pontban foglalt megfontolásokból az következik, hogy a 4064/89 rendelet 8. cikke (5) bekezdése b) pontja, illetve 14. cikke (2) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásában az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozathoz fűzött kötelezettség nem teljesítése esetén a Bizottság visszavonhatja az említett határozatot, és bírságot szabhat ki az említett kötelezettségnek eleget nem tevő vállalkozásra, de nem köteles ilyen intézkedések meghozatalára.

84 A jelen ügyben az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatból kitűnik, hogy „a bejelentett ügyletet a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat feltétele az, hogy a bejelentő fél teljes mértékben tiszteletben tartsa a II. melléklet 1–3. és 10. pontjában rögzített átruházási kötelezettségeket”, valamint hogy „a II. mellékletben rögzített egyéb kötelezettségvállalások teljes körű tiszteletben tartása kötelezettséget jelent a bejelentő fél számára” (1010. pont). E határozat rendelkező részében a Bizottság ugyanezt a megkülönböztetést rögzíti, a 2. cikkben kiemelve, hogy az ügyletet a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító 1. cikk „a Lagardère által vállalt, a II. melléklet 1–3. és 10. pontjában szereplő kötelezettségvállalások teljes mértékű betartása esetén alkalmazható”, a 3. cikk pedig azt rögzíti, hogy „a jelen határozathoz az a kötelezettség kapcsolódik, hogy a Lagardère teljes mértékben betartsa a II. mellékletben leírt egyéb kötelezettségvállalásokat”. Márpedig a független megbízott kijelölését a II. melléklet (15) bekezdése írta elő, és az ebből következően kötelezettséget, nem pedig feltételt jelentett, ellentétben a felperes állításával. Ennélfogva a Bizottság nem volt köteles sem az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat visszavonására, sem pedig arra, hogy bírságot szabjon ki a Lagardère-rel szemben.

85 A felperes másodlagosan előadja, hogy a Bizottság nem indulhatott ki a 2004. július 30-i időpontból a megtámadott határozat elfogadása érdekében, mivel a megbízott függetlenségének hiánya folytán minden, az utóbbi által, illetve felügyelete alatt hozott aktus hibás volt.

86 Egyrészt a fenti 58. pontból kitűnik, hogy az ítélkezési gyakorlat értelmében a Bizottságnak az eljárást csak attól a ponttól kellett újraindítania, amikor a megállapított jogellenesség bekövetkezett, mivel az aktus megsemmisítése nem szükségképpen hat ki az előkészítő aktusok jogszerűségére. Márpedig nem vitatott, hogy a Törvényszék által a T-452/04 ítéletben (EU:T:2010:385) megállapított jogellenesség kizárólag az első megbízott és az első jóváhagyó határozat viszonyát érintette.

87 Másrészt a fenti 62–64. pontokból kitűnik, hogy a Törvényszék a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) alapjául szolgáló ügyben kizárólag az első megbízott függetlenségének kérdésével, illetve a függetlensége esetleges hiánya által a Wendel kijelölését értékelő jelentésre, illetve az első jóváhagyó határozatra gyakorolt hatással kapcsolatban foglalt állást, mivel a felperes nem kifogásolta az első megbízott által korábban hozott valamennyi aktust.

88 A beavatkozók egyébként hangsúlyozzák, hogy a Bizottság nem végezhette volna el az Editis eszközeinek materiális helyreállítását több mint nyolc évvel a tényállás bekövetkeztét követően, valamint hogy tiszteletben kellett tartania a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvét, mind velük, mind pedig a Planetával szemben.

89 Mivel a fentiek összességéből kitűnik, hogy a Bizottság a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) végrehajtása érdekében nem volt köteles helyreállítani az Editis eszközeit, csak a teljesség kedvéért kell megvizsgálni, hogy a bizalomvédelem és a jogbiztonság elve kizárja-e, hogy a Bizottság visszavonja az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot.

90 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a bizalomvédelem elve, amely az uniós jog egyik alapelve (1981. május 5-i Dürbeck-ítélet, 112/80, EBHT, EU:C:1981:94, 48. pont), a jogbiztonság elvéhez kapcsolódik, amely megköveteli, hogy a jogszabályok egyértelműek és pontosak legyenek, és az uniós jog körébe tartozó helyzetek és jogviszonyok előreláthatóságának biztosítására irányul (1996. február 15-i Duff és társai ítélet, C-63/93, EBHT, EU:C:1996:51, 20. pont).

91 Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően bármely olyan jogalany hivatkozhat a bizalomvédelem elvére, akiben valamely uniós intézmény megalapozott várakozásokat keltett (lásd: 1987. március 11-i Van den Bergh en Jurgens és Van Dijk Food Products [Lopik] kontra EGK ítélet, 265/85, EBHT, EU:C:1987:121, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A bizalomvédelem elvére való hivatkozás jogának fennállásához három feltétel együttes teljesülése szükséges. Először is az uniós adminisztrációnak pontos, feltétel nélküli és ellentmondásmentes, jogosultsággal rendelkező és megbízható forrásokból származó biztosítékokat kell nyújtania az érintett számára. Másodszor e biztosítékoknak jogos elvárást kell kelteniük abban a személyben, akihez intézik őket. Harmadszor az adott biztosítékoknak összhangban kell állniuk az alkalmazandó szabályokkal (lásd: 2005. június 30-i Branco kontra Bizottság ítélet, T-347/03, EBHT, EU:T:2005:265, 102. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet, T-282/02, EBHT, EU:T:2006:64, 77. pont; 2009. június 30-i CPEM kontra Bizottság ítélet, T-444/07, EBHT, EU:T:2009:227, 126. pont).

92 A beavatkozók megpróbálják árnyalni e harmadik feltételt, arra hivatkozva, hogy csak a hatályos szabályozást nyilvánvalóan megsértő vállalkozás nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére. Az általuk hivatkozott ítélkezési gyakorlat (1985. december 12-i Sideradria kontra Bizottság ítélet, 67/84, EBHT, EU:C:1985:506, 21. pont; 1996. április 24-i Industrias Pesqueras Campos és társai kontra Bizottság ítélet, T-551/93 és T-231/94–T-234/94, EBHT, EU:T:1996:54, 76. pont; 1997. március 19-i Oliveira kontra Bizottság ítélet, T-73/95, EBHT, EU:T:1997:39, 28. pont) azonban a jelen ügyben nem releváns, mivel az előző pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat által előírt harmadik feltétel teljesülésének értékelése céljából nem azt kell eldönteni, hogy a beavatkozók nyilvánvalóan megsértették-e a hatályos szabályozást, hanem azt, hogy a Bizottság, amikor jóváhagyta a Wendelt mint vevőt, noha kijelölését egy nem független megbízott értékelte, megsértette-e az alkalmazandó szabályokat, vagyis az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatban szereplő kötelezettségvállalásokat. Márpedig az ítélkezési gyakorlat szerint nem számít, hogy a közigazgatási szerv nyilvánvaló vagy nem nyilvánvaló módon sértette-e meg a releváns szabályozást. A Bizottság egyébként maga is elismerte az ellenkérelem 62. pontjában, hogy az ítélkezési gyakorlat főszabály szerint kizárja a jogos bizalmon alapuló védelmet a jelen ügyhöz hasonló esetben.

93 Mindenesetre az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, bár ügyelni kell a magánérdek védelmét biztosító jogbiztonsági követelmények tiszteletben tartására, ezeket egyensúlyba kell hozni a jogszerűség elvének követelményeivel, amelyek a közérdeket védik, és ez utóbbiakat kell előnyben részesíteni, ha a szabálytalanságok fenntartása sértheti az egyenlő bánásmód elvét (lásd ebben az értelemben: 1961. március 22-i Snupat kontra Főhatóság ítélet, 42/59 és 49/59, EBHT, EU:C:1961:5; 1962. július 12-i Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken kontra Főhatóság ítélet, 14/61, EBHT, EU:C:1962:28; 2003. március 13-i José Martí Peix kontra Bizottság ítélet, T-125/01, EBHT, EU:T:2003:7213, 111. pont).

94 A fenti megfontolások összességéből kitűnik, hogy a bizalomvédelem és a jogbiztonság elve nem zárta volna ki, hogy a Bizottság, ha ezt célszerűnek ítéli, visszavonja az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot.

95 Végül a felperes előadja, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 266. cikket, mivel egyrészt nem vehette komolyan figyelembe az új megbízott jelentését, amelyet csak a megtámadott határozat meghozatalát megelőző napon terjesztettek elé, másrészt pedig, mivel ezen új megbízott hiányos és dicsérő jellegű jelentést készített.

96 Azzal a körülménnyel kapcsolatban, amely szerint az új megbízott jelentését csak a megtámadott határozat meghozatalát megelőző napon terjesztették a Bizottság elé, a Bizottság a tárgyaláson jelezte, hogy az új megbízott jelentése angol nyelvű változatát a megtámadott határozat meghozatala előtt három hónappal benyújtotta, ami lehetővé tette számára, hogy teljes mértékben megismerje annak tartalmát. Mindenesetre magából a megtámadott határozat szövegéből is kitűnik, hogy a Bizottság megfelelően figyelembe vette az új megbízott jelentését.

97 Végeredményben az elidegenítési kötelezettségvállalásokat és a vagyonkezelői megbízásokat érintő mintadokumentumok legjobb gyakorlataira vonatkozó 2003. május 2-i bizottsági iránymutatás 28. pontjából kitűnik, hogy a megbízott által készített értékelő jelentés csak egy eleme a Bizottság értékelésének, mivel e vélemény nem köti a Bizottságot, amely továbbra is köteles elvégezni a szükséges vizsgálatot annak érdekében, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a vevő valóban megfelel a jóváhagyás szempontjainak (Mazák főtanácsnok Bizottság és Lagardère kontra Éditions Odile Jacob egyesített ügyekre vonatkozó indítványa, C-553/10 P és C-554/10. P, EU:C:2012:173, 55–57. pont). A Törvényszék egyébként emlékeztetett már az EK 82. cikk kapcsán arra, hogy a Bizottság nem jogosult átruházni az [EK 81. cikk] és [EK 82. cikk] végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelettel (HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) ráruházott vizsgálati és végrehajtási hatásköröket (2007. szeptember 17-i Microsoft kontra Bizottság ítélet, T-201/04, EBHT, EU:T:2007:289, 1264. pont). A jelen ügyben a megtámadott határozat 24. és 25. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság nem csupán az új megbízott jelentésére támaszkodott, hanem számos más információra is, így a Lagardère jóváhagyás iránti kérelmére, a Lagardère és a Wendel által az információkérésére 2004. június 21-én adott írásbeli válaszokra, a Wendel által a Bizottság és a Wendel között tartott találkozón szolgáltatott információkra, a Bizottság által az Editis személyzetét képviselő szervezetekkel folytatott eszmecserére, valamint a 2011-ben megfogalmazott információkérésekre a Wendel és a Lagardère által adott válaszokra, illetve az utóbbiakkal 2011-ben tartott találkozókra. Következésképpen pusztán az a körülmény, hogy az új megbízott jelentése csak a megtámadott határozat meghozatalát megelőző napon érkezett meg a Bizottsághoz, még ha bizonyítottnak is vesszük, akkor sem alkalmas a határozat érvénytelenné tételére.

98 Azon állítás alátámasztása érdekében, amely szerint az új megbízott hiányos és dicsérő jellegű jelentést készített, amely kizárólag a Bizottság által elkövetett hiba kijavítására irányult, a felperes semmilyen körülményt nem terjeszt elő, az említett jelentés egy részének idézésén kívül, amely a 2004-ben a Lagardère és a Wendel által kötött ügyletben szereplő eszközök terjedelmének a kötelezettségvállalásokban előírtakhoz képest való vizsgálatára vonatkozik. Márpedig a jelentés ezen részében a megbízott, bár jelezte, hogy vizsgálata nem teszi lehetővé számára annak ellenőrzését, hogy az egyes jogalanyok tevékenységeinek átruházására valóban az említett kötelezettségvállalásoknak megfelelően került sor, egyebekben azonban kiemelte, hogy „mindenesetre a vállalkozások közötti valamennyi ügyletre vonatkoztak az átruházott tevékenység megőrzésére vonatkozó, az akkori megbízott felügyelete alá tartozó, a kötelezettségvállalásokban rögzített kötelezettségek” (29. o.), és ebből azt állapította meg, hogy semmi nem utal arra, hogy az ügyletek terjedelme lényegesen eltér a kötelezettségvállalásoknak megfelelően átruházandó eszközök terjedelmétől (30. o.).

99 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy az első jogalap első részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

– A visszaható hatály tilalma elvének megsértéséről

100 A felperes előadja, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 2004. július 30-ra visszaható hatályú meghozatalával megsértette a visszaható hatály tilalmának elvét, ugyanis az uniós jogi aktusoknak csak kivételes esetben, közérdekű célból lehet visszaható hatályuk.

101 A Bizottság és a beavatkozók elutasítják a felperes érveit.

102 Emlékeztetni kell arra, hogy a megsemmisítő ítélet szükségképpen visszaható hatályú, mivel a jogellenesség megállapítása a megsemmisített aktus hatálybalépésének időpontjára nyúlik vissza (Asteris és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 56. pont, EU:C:1988:199, 30. pont; lásd továbbá ebben az értelemben: 2008. február 12-i CELF és ministre de la Culture et de la Communication ítélet, C-199/06, EBHT, EU:C:2008:79, 61. pont). Meg kell ugyanakkor különböztetni e kérdést a közigazgatási szerv által a megsemmisített jogi aktus felváltása érdekében hozott új határozat visszaható jellegének kérdésétől. Az ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az uniós jog alapelvét képező jogbiztonság elve

(1969. július 9-i Portelange-ítélet, 10/69, EBHT, EU:C:1969:36) főszabály szerint nem teszi lehetővé, hogy valamely aktus időbeli hatályának kezdő időpontját az aktus közzététele előtti időpontban állapítsák meg. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban ilyen időpontban állapíthatják meg olyan kivételes esetben, ha azt az elérendő cél megköveteli, és ha az érdekeltek jogos bizalmát megfelelően tiszteletben tartják (1979. január 25-i Racke-ítélet, 98/78, EBHT, EU:C:1979:14, 20. pont; 1982. szeptember 30-i Amylum kontra Tanács ítélet, 108/81, EBHT, EU:C:1982:322, 4. pont; Fédesa és társai ítélet, fenti 58. pont, EU:C:1990:391, 45. pont).

103 Ellentétben a Lagardère állításával, az ítélkezési gyakorlat nem alapul az egyedi határozatok és a szabályozási aktusok megkülönböztetésén. Az igaz, hogy azok az ítéletek, amelyekben a Bíróság felidézte a visszaható hatály tilalmának elvét, irányelvekre és rendeletekre vonatkoztak. Mindazonáltal ezekben az ítéletekben a Bíróság az uniós jogi aktusok összességére hivatkozik, nem pusztán a szabályozási aktusokra. Ezenfelül a Bíróság már kiemelte, éppen azzal a lehetőséggel kapcsolatban, hogy a megsemmisítő ítéletet követően visszaható hatállyal hozzanak meg egy intézkedést, hogy el kell dönteni, hogy az érintetteket megillető jogbiztonság elve kizárja-e a szóban forgó rendelkezések visszaható hatályú meghozatalát, függetlenül attól, hogy rendeletekről vagy egyedi intézkedésekről van szó (1982. szeptember 30-i Roquette Frères kontra Tanács ítélet, 110/81, EBHT, EU:C:1982:323, 21. pont). A Lagardère beavatkozási beadványában hivatkozott három törvényszéki ítélet (O2 [Germany] kontra Bizottság ítélet, fenti 58. pont, EU:T:2006:116, 48. pont; 2006. szeptember 27-i GlaxoSmithKline Services kontra Bizottság ítélet, T-168/01, EBHT, EU:T:2006:265, 320. pont; 2008. szeptember 9-i Bayer CropScience és társai kontra Bizottság ítélet, T-75/06, EBHT, EU:T:2008:317, 63. és 64. pont) egyébként nem jogvitán alapuló megsemmisítést követő visszaható hatályú egyedi határozat jogszerűségének kérdését érinti, hanem annak az időpontnak a kérdését, amelyet a megsemmisített aktus kibocsátójának alapul kell vennie a helyettesítő aktus elfogadása érdekében abból a célból, hogy meghatározza a releváns tényeket és az alkalmazandó szabályozást. A Lagardère által szintén hivatkozott C és F kontra Bizottság ítéletet (fenti 55. pont, EU:F:2007:66) illetően rá kell mutatni, hogy a Közszolgálati Törvényszék abban úgy ítélte meg, hogy az érintett intézmény az adott ügyben elfogadhatott olyan visszaható hatályú egyedi intézkedést, amellyel nyugdíjazta a felperest, és részére rokkantsági nyugdíjat állapított meg, mivel az előző határozatot az uniós bíróság annak téves jogi alapja miatt megsemmisítette. A Közszolgálati Törvényszék ezzel szemben nem döntött általános jelleggel a visszaható hatályú egyedi határozat elfogadásának lehetőségéről. Ezenfelül ebben az ügyben nem szerepelt olyan harmadik személy, akinek jogos bizalmára *a priori* kihathatott az elfogadott visszaható hatályú intézkedés, amely csak a felperest érintette.

104 Meg kell tehát vizsgálni, hogy az ítélkezési gyakorlat által a visszaható hatályú közigazgatási aktus meghozatalának engedélyezése kapcsán rögzített két kritérium a jelen ügyben teljesült-e.

105 Az első, az elérendő célra vonatkozó kritériumot illetően a fenti 102. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint azt kell megvizsgálni, hogy a megtámadott határozat közérdekű célt követett-e. A felperes állításával ellentétben az ítélkezési gyakorlat azonban nem utal arra, hogy kiemelkedően fontos közérdeknek kell fennállnia.

106 A jelen ügyben az újabb, visszaható hatályú jóváhagyó határozat elfogadása több közérdekű cél teljesítésére irányult. Az új határozat ugyanis a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) által megállapított jogellenesség orvoslását célozta. Az, hogy a közigazgatási szerv tiszteletben tartsa a jogszerűséget és az anyagi jogerőt, nyilvánvalóan közérdekű célnak minősül. Egyébként az új határozat annak a joghézagnak a betöltésére irányult, amelyet az első jóváhagyó határozat uniós bíróság általi megsemmisítése eredményezett, és ennélfogva a 4064/89 rendelet alkalmazási körébe tartozó, a 2004. évi összeolvadásban, illetve a 2008-ban történt ügyletben részt vevő vállalkozások jogbiztonságának védelmét célozta. Az említett rendelet (7) és (17) preambulumbekezdéséből ugyanis kitűnik, hogy annak elsődleges célja az összefonódások hatékony ellenőrzésének, illetve az alkalmazási körébe tartozó vállalkozások jogbiztonságának biztosítása (lásd: 2002. november 20-i Lagardère és Canal+ kontra Bizottság ítélet, T-251/00, EBHT, EU:T:2002:278, 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107 A második, a jogos bizalomra vonatkozó kritérium, amely alapján a közigazgatási szerv visszaható hatályú aktust hozhat, annak ellenőrzésére irányul, hogy a visszaható hatályú egyedi közigazgatási aktus nem sérti-e sem azon személyek jogos bizalmát, akiket közvetlenül érint, sem pedig harmadik személyekét.

108 Először a felek nem vitatják, hogy a megtámadott határozat nem sérti a beavatkozók, illetve a Planeta jogos bizalmát. Ennélfogva nem kell megvizsgálni a felperes azon érveit, amelyek szerint e három társaság semmiképpen nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére. Másodszor a felperes tekintetében, előadásával ellentétben, úgy kell tekinteni, hogy „a bírósági határozatok megfelelő végrehajtásába vetett jogos bizalom" elvével nem ellentétes egy új, visszaható hatályú jóváhagyó határozat elfogadása, mivel a Lagardère-re továbbra is kötelező, az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatban előírt kötelezettségvállalások végrehajtása egyrészt azt igényelte, hogy a Lagardère javasolja a Bizottság számára, hogy hagyja jóvá a továbbruházandó eszközök egy vevőjét, másrészt pedig, hogy a Bizottság döntsön a Lagardère által előterjesztett, a vevőre vonatkozó javaslatról. Már bírósági megfogalmazást nyert, hogy ellenkezőleg, az sérti a többek között az uniós bíróságok által hozott határozatok tiszteletben tartásán alapuló uniós jogrendszerbe vetett bizalmat, amellyel a jogalanyoknak rendelkezniük kell, ha egy intézmény megtagadja egy uniós bíróság ítéletének végrehajtását (2000. december 12-i Hautem kontra EBB ítélet, T-11/00, EBHT, EU:T:2000:295, 51. pont). A jelen ügyben az, ha a Bizottság nem fogadott volna el új jóváhagyó határozatot, sérthette volna a bírósági határozatok tiszteletben tartásának elvét. Ezenfelül a felperes nem hivatkozhat arra, hogy a Bizottság megalapozott várakozásokat keltett benne azzal kapcsolatban, hogy őt fogják kijelölni az Editis eszközei átvevőjének, mivel kizárólag a Lagardère volt jogosult arra, hogy vevőt javasoljon a Bizottságnak (lásd a fenti 40. pontot).

109 Következésképpen az ítélkezési gyakorlatban a visszaható hatályú közigazgatási aktus elfogadásának engedélyezése kapcsán kialakított két kritérium a jelen ügyben teljesült.

110 Végül a felperes hangsúlyozza, hogy sem a Bíróság, sem a Törvényszék nem tekintette szükségesnek, hogy kiigazítsa a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) időbeli hatályát, ami azt jelenti, hogy e bíróságok nem gondolták úgy, hogy szükséges az első jóváhagyó határozat visszaható hatályú érvényessé nyilvánítása.

111 Az EUMSZ 264. cikk második bekezdésének rendelkezései lehetővé teszik az uniós bíróság számára, hogy korlátozza az általa kimondott megsemmisítések visszaható hatályát, lehetővé téve számára, hogy ha azt szükségesnek ítéli, megjelölje a semmisnek nyilvánított jogi aktus azon joghatásait, amelyek továbbra is fennmaradnak a múltra nézve. A bíróság így hivatalból dönthet a megsemmisített aktus joghatásainak fenntartásáról (2008. április 1-jei Parlament és Dánia kontra Bizottság ítélet, C-14/06 és C-295/06, EBHT, EU:C:2008:176, 84–86. pont), illetve a felek kérelmére is eljárhat így. Az a körülmény, hogy sem a Törvényszék, sem a Bíróság nem tartotta szükségesnek a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) visszaható hatályának korlátozását, mindazonáltal nem jelenti azt, hogy a bíróságok úgy ítélték meg, hogy a Bizottság nem fogadhat el új, visszaható hatályú jóváhagyó határozatot. Egyrészt ugyanis egy ítélet időbeli hatályának kiigazítása csak lehetőség a bíróság számára, nem pedig kötelezettség. Másrészt emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság nem szorítkozott az első jóváhagyó határozat visszaható hatályú érvényessé nyilvánítására, hanem új, független megbízottat nevezett ki, majd a megbízott jelentése és saját elemzése alapján ítélte meg, hogy a Wendel megfelel-e az Editis eszközeinek vevője tekintetében az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatban előírt feltételeknek.

112 A fentiek összességéből az következik, hogy az első jogalap második részét megalapozatlannak kell tekinteni. Következésképpen az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A második, a megtámadott határozat jogi alapjának hiányára alapított jogalapról

113 A felperes előadja, hogy az, hogy a Törvényszék megállapította, hogy a Lagardère nem tartotta tiszteletben egyes kötelezettségvállalásait, alkalmazhatatlanná tette az összefonódás engedélyezését, valamint hogy a megtámadott határozat ebből következően nem rendelkezik jogi alappal. Mivel ugyanis a Lagardère megsértette kötelezettségvállalásainak (1) és (10) bekezdését, a Bizottság a továbbiakban nem alkalmazhatta volna az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot.

114 A Bizottság és a beavatkozók elutasítják a felperes érveit. Ezenkívül a Lagardère úgy véli, hogy a második jogalap elfogadhatatlan, mivel a felperes nem hivatkozhat az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat jogellenességére.

– A második jogalap elfogadhatóságáról

115 A Lagardère úgy véli, hogy a második jogalap elfogadhatatlan, mivel az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat a C-551/10 P (EU:C:2012:681) ítéletet követően jogerőre emelkedett, és ezt követően a felperes nem hivatkozhat annak jogellenességére.

116 Anélkül, hogy dönteni kellene az elfogadhatóságáról, ezt az érvelést mindenképpen el kell utasítani, mivel a felperes nem azt állítja, hogy az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat jogellenes, annak jogellenességére hivatkozva, hanem azt, hogy az annak következtében, hogy a Lagardère megsértette egyik kötelezettségvállalását, alkalmazhatatlanná vált.

– A megtámadott határozat jogi alapjának hiányáról

117 Emlékeztetni kell arra, hogy a felperes által az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozattal szemben előterjesztett keresetet a Törvényszék elutasította, hogy a Bíróság a Törvényszék ítéletével szemben benyújtott fellebbezést elutasította, valamint hogy ebből következően ezek az ítéletek anyagi jogerővel rendelkeznek. Az elutasító ítéletek ugyanis ilyen jogerővel rendelkeznek, amelynek egyetlen következménye az, hogy az azonos felek közötti, azonos jogcímen alapuló és azonos tárgyú újabb keresetet elfogadhatatlanná teszi (1985. szeptember 19-i Hoogovens Groep kontra Bizottság ítélet, 172/83 és 226/83, EBHT, EU:C:1985:355, 9. pont). Az elutasító ítélet tehát nem azt jelenti, hogy a megtámadott jogi aktus érvényes, hanem kizárólag azt, hogy a felperes által hivatkozott egyik jogalap sem volt megalapozott, és ugyanez állt a bíróság által hivatalból figyelembe veendő eljárásgátló jogalapokra. Ennélfogva a megtámadott jogi aktusra továbbra is vonatkozik a jogszerűség vélelme, ami azt is jelenti, hogy az uniós jog valamennyi alanya köteles elismerni ezen aktus teljes érvényesülését, egészen addig, amíg meg nem állapítják annak jogellenességét (1979. február 13-i Granaria-ítélet, 101/78, EBHT, EU:C:1979:38, 5. pont). Mivel az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat egy olyan kereset tárgya volt, amelyet a Törvényszék elutasított, ezt pedig a Bíróság helybenhagyta, úgy kell tekinteni, hogy erre a jogi aktusra vonatkozik a jogszerűség vélelme.

118 Egyébként a fenti 73–84. pontból kitűnik, hogy a Bizottság nem volt köteles visszavonni az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot, mivel a Lagardère egy kötelezettséget, nem pedig egy feltételt szegett meg. Ezenkívül az ügy egyik iratából sem tűnik ki az, hogy a Bizottság visszavonta volna az említett határozatot. Márpedig az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatban meghatározott kötelezettségvállalások (14) bekezdése értelmében az átvevő kiválasztását jóvá kellett hagynia a Bizottságnak, amelynek feladata, hogy ellenőrizze, hogy az megfelel-e a kötelezettségvállalások (10) bekezdésében szereplő feltételeknek, és meghatározott határidőn belül tájékoztatnia kellett a Lagardère-t az átvevőt jóváhagyó vagy elutasító határozatáról. Az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat e rendelkezései jelentették a megtámadott határozat jogi alapját. A Lagardère így 2010. november 22-én a Wendelnek

az Editis átruházás tárgyát képező eszközei átvevőjeként való jóváhagyására irányuló új kérelmet terjesztett a Bizottság elé azon kötelezettségvállalások végrehajtása céljából, amelyek a Lagardère-t az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat alapján terhelték.

119 A fentiek összességéből az következik, hogy a második jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A harmadik, téves jogalkalmazásra és nyilvánvaló értékelési hibákra alapított jogalapról, mivel a Bizottság 2004. július 30-át követő adatokat vett figyelembe, és azokat szelektív módon használta fel

120 A felperes előadja, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, és nyilvánvaló értékelési hibákat vétett, amikor a megtámadott határozatban 2004. július 30-át követő adatokat vett figyelembe. Még feltételezve is, hogy a 2004. július 30-át követő tényeket a Bizottság figyelembe vehette, ezt a felperes megítélése szerint pártatlanul kellett volna tennie.

121 A Bizottság és a beavatkozók elutasítják a felperes érveit.

122 A felperes elsődlegesen azt kifogásolja, hogy a Bizottság és a megbízott 2004. július 30-át követő tényekre támaszkodott a Wendel kijelölésének értékelése érdekében.

123 E tekintetben a megtámadott határozat 22. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság kijelentette, hogy megvizsgált minden releváns ténybeli és jogi körülményt annak érdekében, hogy meggyőződjön arról, hogy a Wendel 2004. június 4-én – a Lagardère első jóváhagyás iránti kérelme benyújtásának időpontjában – valóban megfelelt-e kötelezettségvállalások (10) bekezdésében rögzített jóváhagyási feltételeknek. A Bizottság egyebekben kiemelte, hogy figyelemmel az Editis Planetára történő, 2008. május 30-i átruházására, valamint az általa főszabály szerint elvégzendő elemzés jövőre vonatkozó jellegére, a Wendel kijelölésére vonatkozó elemzését megerősítik az Editis és az érintett piacok 2004. június 4-ét követő fejlődésére vonatkozó információk is. Így elvégezte a 2004. június 4-i helyzet értékelését (27–37. pont), majd megvizsgálta, hogy azt alátámasztják-e az ezen időpontot követően bekövetkezett fejlemények (38–49. pont). Következésképpen úgy döntött, hogy a 2004. június 4-i helyzet alapján – amelyet az ezen időpontot követő fejlődés is alátámaszt – visszaható hatállyal jóváhagyja a Wendelt.

124 Ehhez hasonlóan az új megbízott a Bizottságnak átadott jelentésében rámutatott, hogy arra kérték fel, hogy végezze el a Wendel kijelölésének 2004. július 30-ra visszatekintő vizsgálatát, és ezt az elemzést egészítse ki az Editis azt követő fejlődésének áttekintésével, hogy a Wendel 2004 júliusában átvette, majd pedig 2008 májusában a Planeta megszerezte.

125 Az ítélkezési gyakorlat szerint egy közigazgatási aktus megsemmisítését követően a kibocsátójának új, a korábbit felváltó aktust kell hoznia, abból az időpontból kiindulva, amelyben a megsemmisített aktust meghozták, az akkor hatályos rendelkezések, illetve az akkor releváns ténybeli körülmények alapján (O2 [Germany] kontra Bizottság ítélet, fenti 58. pont, EU:T:2006:116, 47. és 48. pont; lásd továbbá ebben az értelemben: Bayer CropScience és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 103. pont, EU:T:2008:317, 63. pont). Új határozatában azonban más indokokra is hivatkozhat, mint amelyekre az első határozatát alapította (Interporc kontra Bizottság ítélet, fenti 56. pont, EU:C:2003:125, 28–32. pont).

126 Ebből az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban azon ténybeli körülmények alapján, amelyekről 2004. július 30-án, az első jóváhagyó határozat meghozatalának időpontjában tudomása volt, megalapozottan döntött arról a kérdésről, hogy a Wendel valóban megfelel-e a kötelezettségvállalások (10) bekezdésében rögzített jóváhagyási feltételeknek.

127 Mindazonáltal emlékeztetni kell arra, hogy az összefonódások ellenőrzése azon versenyhelyzet jövőre vonatkozó elemzését követeli meg, amely a jövőben az összefonódásból következhet (2002. október 22-i Schneider Electric kontra Bizottság ítélet, T-310/01, EBHT, EU:T:2002:254, 443. pont; 2009. június 19-i Qualcomm kontra Bizottság ítélet, T-48/04, EBHT, EU:T:2009:212, 89. pont). Ugyanez a helyzet az átvevő életképességének, illetve az arra irányuló képességének értékelésénél, hogy hatékony versenyt tartson fenn az érintett piacokon, illetve fejlessze azt, a kötelezettségvállalások (10) bekezdése b) pontjának megfelelően.

128 A jelen ügyben a Bizottság szükségképpen kénytelen volt utólag elemezni azt a versenyhelyzetet, amely az összefonódásból következett. Ennélfogva jogosan vizsgálta meg, hogy az azon körülmények alapján végzett elemzését, amelyekről 2004. július 30-án tudomása volt, megerősítik-e az ezen időpontot követő időszakra vonatkozó adatok. Ha a későbbi helyzet vizsgálatából az tűnt volna ki, hogy a Wendel nem versenytársnak megfelelő magatartást tanúsított a piacon, akkor a Bizottság egyébként köteles lett volna ennek következményeit értékelni a Lagardère által benyújtott új jóváhagyás iránti kérelem elemzésében.

129 Másodlagosan a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság szelektív módon és részrehajlóan használta fel a 2004. július 30-át követő adatokat. A megtámadott határozatból azonban kitűnik, hogy a Bizottság figyelembe vette azt, hogy a Wendel 2008 májusában ismét eladta az Editist (47–49. pont), valamint hogy az Editis maradt a második számú kiadó Franciaországban (38., 42., 43. és 45. pont), rámutatva arra, hogy e megállapítás nem összeegyeztethetetlen a Lagardère kötelezettségvállalásaival, és különösen azok (10) bekezdésének b) pontjával, amelyek szerint az átvevőnek képesnek kell lennie arra, hogy hatékony versenyt tartson fenn, vagy alakítson ki.

130 A fentiek összességéből az következik, hogy a harmadik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A negyedik, a Wendel kijelölésének értékelése során elkövetett téves jogalkalmazásra és nyilvánvaló értékelési hibákra alapított jogalapról

131 A felperes úgy véli, hogy a Wendel kijelölésének értékelésekor a Bizottságnak újra meg kellett volna vizsgálnia a jóváhagyás iránti kérelem idején rendelkezésre álló valamennyi adatot, és különösen az utóbbi arra irányuló képességét, hogy hatékony versenyt alakítson ki a piacon. Előadja, hogy a Bizottság semmiképpen nem támaszkodhatott volna 2004. július 30-át követő adatokra. A felperes ugyanakkor úgy véli, hogy a 2004. július 30-át követő tények az ő álláspontját támasztották alá, mivel a Wendel az Editist csak négy év eltelte után adta el, és az Editis nem vált ismét az első számú francia vállalkozássá a francia nyelvű könyvkiadói piacon.

132 A felperes ezenkívül azt kifogásolja, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát vétett, amikor nem hasonlította össze a Wendel által várt belső megtérülési mutatót a Lagardère által előzetesen kiválasztott egyéb konzorciumok által várt belső megtérülési mutatókkal, illetve amikor nem vette figyelembe, hogy a Wendel semmilyen tapasztalattal nem rendelkezik a könyvkiadói ágazatban. Ezenfelül a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát vétett, amikor nem vette figyelembe azt, hogy a kötelezettségvállalások (10) bekezdésében rögzített függetlenségi feltétel ellenére a Lagardère-nek és a Wendelnek van egy közös igazgatója, ezenkívül pedig e tekintetben elégtelen indokolással látta el a megtámadott határozatot. Egyebekben a Bizottság figyelmen kívül hagyta azt a hatást, amelyet a két vállalkozás közötti átmeneti megállapodások gyakorolhattak a Wendel függetlenségére.

133 A Bizottság és a beavatkozók elutasítják a felperes érveit.

134 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a felperes azon érvei tekintetében, amelyek arra vonatkoztak, hogy a Bizottság alapul vehette-e a 2004. július 30-át követő körülményeket, illetve amelyek adott esetben e körülmények figyelembevételének hiányára vonatkoztak, a fenti 125–128. pontból kitűnik,

hogy a Bizottság a megtámadott határozatban azon ténybeli körülmények alapján, amelyekről 2004. július 30-án, az első jóváhagyó határozat meghozatalának időpontjában tudomása volt, megalapozottan döntött arról a kérdésről, hogy a Wendel valóban megfelel-e a kötelezettségvállalások (10) bekezdésében rögzített jóváhagyási feltételeknek, elemzését ugyanakkor az ezen időpontot követő időszakra vonatkozó adatokkal is alátámasztva.

135 E jogalap vizsgálata érdekében arra is fontos emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 4064/89 rendelet anyagi jogi szabályai, különösen az összefonódások értékeléséről szóló 2. cikk, bizonyos mérlegelési jogkört biztosítanak a Bizottságnak, mindenekelőtt gazdasági jellegű értékelések vonatkozásában. Következésképpen e jogkör gyakorlásának felülvizsgálatakor, amely jogkör az összefonódásokra vonatkozó szabályok alkalmazásakor nélkülözhetetlen, a bíróságnak figyelembe kell vennie azon mérlegelési mozgásteret, amely az összefonódásokra vonatkozó szabályozás részét képező gazdasági jellegű szabályok alapjául szolgál (Franciaország és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 44. pont, EU:C:1998:148, 223. és 224. pont; 2006. június 6-i Airtours kontra Bizottság ítélet, T-342/99, EBHT, EU:T:2002:146, 64. pont).

136 Jóllehet a bíróság elismeri a Bizottság mérlegelési mozgásterét a gazdasági jellegű értékelések vonatkozásában, ez nem jelenti azt, hogy nem vizsgálhatja felül, hogy a Bizottság miként értelmez gazdasági jellegű adatokat. Ugyanis a bíróságnak nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi pontosságát, megbízhatóságát és koherenciáját kell vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kell, hogy a bizonyítékok az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő releváns adatok teljes körét képezik-e, valamint hogy e bizonyítékok alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket. Az ilyen vizsgálat még fontosabb, ha jövőre vonatkozó elemzést kell készíteni (2005. február 15-i Bizottság kontra Tetra Laval ítélet, C-12/03. P, EBHT, EU:C:2005:87, 39. pont; Qualcomm kontra Bizottság ítélet, fenti 127. pont, EU:T:2009:212, 92. pont).

137 A Bizottság által a 4064/89 rendeletben részére biztosított mérlegelési jogkör keretében végzett összetett gazdasági értékelések bírósági felülvizsgálata csupán az eljárási és az indokolásra vonatkozó szabályok betartásának, valamint a tények tárgyi pontosságának, valamint a nyilvánvaló mérlegelési hiba és a hatáskörrel való visszaélés hiányának ellenőrzésére korlátozódik. Különösen nem helyettesítheti a Törvényszék a Bizottság gazdasági jellegű értékelését a sajátjával (2003. április 3-i Petrolessence és SG2R kontra Bizottság ítélet, T-342/00, EBHT, EU:T:2003:97, 101. pont). Ehhez hasonlóan annak értékelése kapcsán, hogy milyen kötelezettségvállalásokra van szükség annak érdekében, hogy az összefonódással kapcsolatban felmerült komoly kétségeket el lehessen oszlatni, a bíróság a Bizottság értékelését nem helyettesítheti a sajátjával, mivel felülvizsgálata arra korlátozódik, hogy ellenőrizze, vajon a Bizottság nem követett-e el nyilvánvaló mérlegelési hibát (easyJet kontra Bizottság ítélet, fenti 43. pont, EU:T:2006:187, 128. pont). A kötelezettségvállalások végrehajtásának értékelését illetően a bírósági felülvizsgálat azonos az összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetősége, vagy az összefonódás engedélyezése érdekében kötelezettségvállalások előírásának szükségessége kapcsán végzett felülvizsgálattal (a fent hivatkozott Petrolessence és SG2R kontra Bizottság ítélet, EU:T:2003:97, 101–103. pont).

138 Ennélfogva a jelen ügyben a Törvényszéknek az a feladata, hogy korlátozott felülvizsgálatot végezzen azon összetett gazdasági értékelések tekintetében, amelyeket a Bizottságnak a megtámadott határozat meghozatala érdekében kellett elvégeznie, nem helyettesítve a Bizottság értékelését a sajátjával. Ezzel szemben azon egyéb értékelések tekintetében, amelyeket a Bizottságnak a Wendel kijelölése kapcsán kellett elvégeznie, e felülvizsgálat teljes körű.

139 Ezen elvekre figyelemmel kell megvizsgálni a felperes által e jogalap keretében megfogalmazott hat érvet.

140 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Lagardère kötelezettségvállalásainak (10) bekezdése szerint az utóbbi a hatékony versenynek az érintett piacokon való fenntartása végett kötelezettséget vállalt arra, hogy az Editis eszközeit továbbruházza egy vagy több független, és a következő feltételeket teljesítő átvevőre:

„A Lagardère sem közvetlenül, sem közvetetten nem rendelkezhet jelentős érdekeltséggel az átvevőben.

Az átvevőnek jól működő, életképes, a hatékony verseny fenntartásában vagy fejlesztésében gazdasági szempontból érdekelt gazdasági szereplőnek kell lennie, anélkül hogy e megfogalmazás előzetesen kizárná az ipari vagy pénzügyi átvevők bármely csoportját.

Az átruházott eszközök megszerzése nem eredményezhet új versenyjogi problémákat, és nem késleltetheti a kötelezettségvállalások végrehajtását sem. A Lagardère-nek lehetőség szerint bizonyítania kell majd a Bizottság felé, hogy a vevő teljesíti a kötelezettségvállalások feltételeit, és hogy az átruházott eszköz[öke]t a jelen kötelezettségvállalásoknak megfelelően ruházták át.

Az átvevő megkapta vagy ésszerűen megkaphatja az átruházott eszközök megszerzéséhez és működtetéséhez szükséges engedélyeket.”

141 Először a felperes előadja, hogy a 2004. július 30-át követő tények az ő álláspontját támasztották alá, mivel a Wendel az Editist csak négy év eltelte után adta el, és az Editis nem vált ismét az első számú vállalkozássá a francia nyelvű könyvkiadói piacon. Az ügy irataiból ugyanakkor kitűnik, hogy a Wendel jól működő, életképes gazdasági szereplőnek bizonyult, amely hatékony versenyt alakított ki a piacon, a Lagardère kötelezettségvállalásai (10) bekezdésének b) pontjában előírt feltételeknek megfelelően. Nem vitatott ugyanis, hogy az Editis jelentős tevékenységet fejtett ki, és jelentős növekedésen esett át, miután a Wendel átvette, ami lehetővé tette az utóbbi számára, hogy 2008 májusában azt továbbadja a Planeta részére; ezzel a viszonteladással kapcsolatban a felperes nem állította, hogy annak eredményeként csökkent a verseny a piacon.

142 Másodszor a felperes előadja, hogy a Bizottságnak értékelnie kellett volna a Wendel arra irányuló képességét és abban való érdekeltségét, hogy hatékony versenyt tartson fenn és alakítson ki. A megtámadott határozat 28–35. pontjából ugyanakkor az tűnik ki, hogy a bizottsági vizsgálat kiterjedt a Lagardère kötelezettségvállalásai (10) bekezdésének b) pontjában előírt feltételekre is, mivel a Bizottság megvizsgálta egyrészt azt, hogy a Wendel életképes gazdasági szereplő-e (28. és 29. pont), másrészt pedig, hogy a Wendel képes-e az érintett piacokon hatékony versenytársként fenntartani és fejleszteni az Editist (30–34. pont). Így a Bizottság nem szorítkozott annak a pénzügyi nyereségnek a vizsgálatára, amelyre a Wendel a műveletből szert tehetett, hanem elemezte az Editis forrásait is, hangsúlyozva a Wendel arra irányuló szándékát, hogy megtartsa a vezetői csapatokat, valamint azt, hogy a Wendel olyan üzleti tervet dolgozott ki, amely a belső és külső növekedés stratégiáját irányozta elő. A felperes azon érvének, amely szerint a Bizottság nem vizsgálta meg a Wendel arra irányuló képességét, hogy hatékony versenyt alakítson ki, tehát nincs ténybeli alapja, mivel a Bizottság megvizsgálta a Wendel arra irányuló képességét, hogy fenntartsa és fejlessze az Editist annak érdekében, hogy abból hatékony versenytárs legyen.

143 Harmadszor a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát vétett, amikor nem hasonlította össze a Wendel által várt belső megtérülési mutatót a Lagardère által előzetesen kiválasztott egyéb konzorciumok által várt belső megtérülési mutatókkal, noha a Bizottság a Wendel ajánlatát összehasonlította más ajánlatokkal az Editis vezetői erőforrásainak megőrzését illetően.

144 Emlékeztetni kell arra, hogy a kötelezettségvállalások (13) bekezdésének b) pontja és (14) bekezdése szerint a Lagardère-nek a Bizottság elé kellett terjesztenie azon potenciális vevők listáját, amelyekkel kapcsolatba kívánt lépni, és a Lagardère által kiválasztott átvevőt vagy átvevőket jóvá kellett hagynia a szükséges információk alapján döntő Bizottságnak, annak érdekében, hogy ellenőrizni tudja, hogy azok megfelelnek-e a kötelezettségvállalásokban rögzített jóváhagyási feltételeknek. E kötelezettségvállalások

(20) bekezdése szerint ezen, a bejelentő fél által az átvevő vagy átvevők kiválasztása érdekében lefolytatott eljárásnak a Bizottság által jóváhagyott megbízott felügyelete mellett kellett lefolynia, amelynek feladata volt, hogy a (21) bekezdés g) pontja értelmében felügyeljen arra, hogy a Lagardère kielégítően teljesítse kötelezettségeit, sőt, akár átvételi tárgyalásokat is folytasson harmadik személy érdekeltekkel abban a (25) bekezdésben meghatározott esetben, ha a bejelentő fél elmulasztja a vállalt kötelezettségek előírt határidőben történő teljesítését. Végül a kötelezettségvállalások (11) bekezdése kiemelte, hogy a Lagardère-nek minden erőfeszítést meg kell tennie annak érdekében, hogy a továbbruházott eszközök összességét egyetlen átvevőnek adja el, megőrizve azt a célt, hogy azáltal a lehető legmagasabb értéket érjék el. Ezt a kiválasztási folyamatot tehát – amely szerint egyedül a Lagardère volt jogosult arra, hogy javaslatot tegyen a Bizottság részére az Editis eszközeinek átvevőjére, és a Bizottságnak csak azt kellett megvizsgálnia, hogy a Lagardère által választott átvevő megfelel a kötelezettségvállalásokban az érintett piacokon a hatékony verseny fenntartása érdekében meghatározott kritériumoknak – egyértelműen nem a megtámadott határozat határozta meg, hanem az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat, amelynek jogszerűségét a felperes immár nem vitathatja, mivel a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) anyagi jogerővel rendelkezik (Hoogovens Groep kontra Bizottság ítélet, fenti 117. pont, EU:C:1985:355, 9. pont).

145 Ezenfelül emlékeztetni kell arra, hogy az összefonódások jogának alkalmazandó rendelkezései nem írják elő a Bizottság számára, hogy maga szervezze meg a továbbruházott eszközök átvételére jelentkezők kiválasztási eljárását, vagy hogy összehasonlítsa az említett jelentkezők érdemeit. A korrekciós intézkedésekről szóló közlemény 21. pontja egyébként ebben a tekintetben azt mondja ki, hogy „miután valamely üzleti vállalkozás elidegenítését szabták az engedélyezési határozat feltételéül, a felek dolga az, hogy alkalmas felvásárlót találjanak az adott üzleti vállalkozásra”. E pont semmiképpen nincs ellentmondásban a 4064/89 rendelet rendelkezéseivel, amely rendelet 8. cikkének (2) bekezdése csupán a bejelentett összefonódás „vállalkozások által elvégzett szükséges [és esetleges] módosítás[ait]” írja elő, annak érdekében, hogy az összeegyeztethető legyen a közös piaccal, anélkül hogy meghatározná az ilyen eredmény eléréséhez szükséges eljárást. A Bíróság ezenkívül a C-551/10 P ítéletben (EU:C:2012:681) emlékeztetett arra, hogy a 4064/89 rendelet 2. cikkének (2) és (3) bekezdése azt a feladatot ruházza a Bizottságra, hogy biztosítsa, hogy az ellenőrzése alá tartozó összefonódások nem hoznak létre vagy nem erősítenek meg olyan erőfölényt, amelynek következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna, valamint hogy ebből következően a Bizottságnak nem feladata, hogy tökéletes versenyrendszert hozzon létre, és hogy a gazdasági szereplők helyett eldöntse, hogy kinek kellene tevékenységet folytatnia a piacon (66. és 67. pont). Így, ahogy azt a Bíróság megjegyezte, a Bizottságnak csupán arra van lehetősége, hogy a részére bejelentett átvevőt jóváhagyja, vagy sem (76. pont).

146 Annak Bizottság általi értékelése kapcsán, hogy milyen kötelezettségvállalásokra van szükség annak érdekében, hogy az összefonódással kapcsolatban felmerült komoly kétségeket el lehessen oszlatni, az uniós bíróság úgy véli, hogy a Bizottság értékelését nem helyettesítheti saját értékelésével, ennélfogva a harmadik személyek által javasolt egyéb kötelezettségvállalások állítólagos figyelmen kívül hagyása önmagában nem jelenti azt, hogy a megtámadott határozat nyilvánvaló mérlegelési hibát tartalmaz. Így azon körülmény, hogy más kötelezettségvállalások is elfogadhatók lettek volna, mi több, azok a verseny tekintetében kedvezőbbek lettek volna, nem vezethet az említett határozat megsemmisítéséhez, amennyiben a Bizottság ésszerűen állapíthatta meg, hogy a határozatban meghatározott kötelezettségvállalások alkalmasak a komoly kétségek eloszlatására (2003. szeptember 30-i ARD kontra Bizottság ítélet, T-158/00, EBHT, EU:T:2003:246, 328. és 329. pont; easyJet kontra Bizottság ítélet, fenti 43. pont, EU:T:2006:187, 128. és 129. pont). Ehhez hasonlóan a Törvényszék tehát a jelen ügyben nem köteles elvégezni a Lagardère által 2004-ben elé terjesztett különböző ajánlatok összehasonlító elemzését, és a Bizottság nem volt köteles összehasonlítani a különböző átvevők által várt belső megtérülési mutatókat, mivel a Wendel, a Lagardère által javasolt egyetlen átvevő kijelölése álláspontja szerint megfelelt az utóbbi által vállalt kötelezettségeknek.

147 Végül ki kell emelni, hogy a felperes azon érvének, amely szerint a Bizottság egy adott szempontból összehasonlította több átvevő ajánlatait, nincs ténybeli alapja. A megtámadott határozat 30. pontjából ugyanis az tűnik ki, hogy annak értékelése érdekében, hogy a Wendel az Editis érintett piacon hatékony versenytársként való fenntartására, illetve fejlesztésére alkalmas jelölt-e, a Bizottság megállapította, hogy a Wendel vállalta, hogy megőrzi annak vezetői és szerkesztőségi erőforrásait, valamint hogy a Wendel hangsúlyozta, hogy e megközelítés lehetővé teszi számára, hogy fokozottabban garantálja az Editis fejlődését, mint az ágazatban jelen lévő valamelyik versenytárs általi megvásárlása, mivel az utóbbi szükségképpen átszervezte volna a vezetői irányítást.

148 Negyedszer a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem vette figyelembe azt, hogy a Wendel semmilyen tapasztalattal nem rendelkezett a könyvkiadói ágazatban. A kötelezettségvállalások (10) bekezdésének b) pontjából ugyanakkor kifejezetten az tűnik ki, hogy a továbbruházott eszközök átvevőjét a pénzügyi felvásárlók közül is ki lehetett választani, amit az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat jogszerűségének vizsgálata során a Törvényszék (T-279/04 ítélet, EU:T:2010:384, 344. és 345. pont) és a Bíróság (C-551/10 P ítélet, EU:C:2012:681, 78. pont) is megerősített. Ezenfelül a felperes érvének nincs ténybeli alapja, mivel a megtámadott határozat 30. pontjában a Bizottság kifejezetten megvizsgálta, hogy a Wendel a hatékony verseny fenntartására, illetve kialakítására alkalmas gazdasági szereplő-e, annak ellenére, hogy semmilyen tapasztalattal nem rendelkezett a könyvkiadói ágazatban. Így a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az Editis továbbra is rendelkezik minden ahhoz szükséges vezetői, szerkesztői és támogatási erőforrással, hogy maga biztosítsa saját életképességét, valamint hogy a Wendel vállalta, hogy megőrzi az említett erőforrásokat. E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Lagardère kötelezettségvállalásai (12) bekezdésének b) pontjában vállalta, hogy egy bizonyos határidő elteltéig nem veszi fel az Editis igazgatóságának tagjait, valamint a továbbruházott eszközök vezetői kiadói munkavállalóit.

149 Ötödször a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság úgy tekintette, hogy a Wendel megfelel a kötelezettségvállalások által előírt függetlenségi feltételnek, noha e társaság egyik igazgatója egyidejűleg a Lagardère felügyelő bizottságának, és könyvvizsgáló bizottságának is tagja volt.

150 A Lagardère kötelezettségvállalásainak (10) bekezdése szerint az utóbbi a hatékony versenynek az érintett piacokon való fenntartása végett kötelezettséget vállalt arra, hogy „az Editis eszközeit továbbruházza egy vagy több független […] átvevőre”. A (10) bekezdés a) pontja ezenkívül azt írta elő, hogy a Lagardère „sem közvetlenül, sem közvetetten nem rendelkezhet jelentős érdekeltséggel az átvevőben”. A T-279/04 ítélet (EU:T:2010:384) 346. pontjában a Törvényszék elutasított egy, a felperes által kilencedik jogalapja alátámasztása érdekében hivatkozott érvet, amely azon alapult, hogy a Lagardère kötelezettségvállalásai nem feleltek meg a korrekciós intézkedésekről szóló közlemény 49. pontjának. A Törvényszék ily módon úgy ítélte meg, hogy „[a]z átvevő(k)ben fennálló jelentős közvetlen vagy közvetett érdekeltség puszta hiánya, ahogy az a Lagardère kötelezettségvállalásainak (10) bekezdésében szerepel, összeegyeztethetőnek tűnik az átvevő és a felek közötti kapcsolat hiányára vonatkozó feltétellel, amely a korrekciós intézkedésekről szóló közlemény 49. pontjában szerepel, mivel a Lagardère kötelezettségvállalásainak (10) bekezdése szerint az átruházás csak »egy vagy több, a bejelentő féltől független átvevőre« történhet, és az egy vagy több továbbruházott eszköz megszerzése »nem eredményezhet új versenyjogi problémákat«”.

151 Fontos kiemelni, hogy a Törvényszék így a két, a kötelezettségvállalások (10) bekezdése, illetve (10) bekezdésének a) pontja által előírt feltételt a maguk összességében értékelte, és úgy ítélte meg, hogy a (10) bekezdés a) pontjának előírását, amely szerint a „Lagardère sem közvetlenül, sem közvetetten nem rendelkezhet jelentős érdekeltséggel az átvevőben”, az átvevő Lagardère-rel szembeni függetlenségére vonatkozó, a (10) bekezdés által előírt általános feltételre figyelemmel kell megvizsgálni.

152 A jelen ügyben meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság a Wendel kijelölésének értékelése során valóban tiszteletben tartotta-e az utóbbi Lagardère-rel szembeni függetlenségére vonatkozó, a kötelezettségvállalásoknak a korrekciós intézkedésekről szóló közlemény 49. pontja fényében

értelmezett (10) bekezdése, illetve (10) bekezdésének a) pontja által előírt függetlenségi feltételt. Az átvevő függetlenségének feltétele többek között az átvevő arra vonatkozó képességének biztosítására irányul, hogy hatékony és önálló versenytársnak megfelelő magatartást tudjon tanúsítani a piacon, anélkül hogy stratégiáját és döntéseit az átruházó befolyásolhatná. E függetlenséget a két társaság közötti tőke-, pénzügyi, üzleti, személyzeti és anyagi kapcsolatok vizsgálata alapján lehet értékelni.

153 A megtámadott határozat 27. pontjában a Bizottság a felek függetlenségének kérdése kapcsán rámutatott, hogy „a 2004. évi eredeti jóváhagyás iránti kérelem időpontjában a Wendel független volt a Lagardère-csoporttól”, valamint hogy „[e] két társaság között ugyanis nem állt fenn semmilyen tőkekapcsolat, illetve más gazdasági kapcsolat”. E megállapítást a felperes sem vitatja, aki egyébként nem állította, hogy léteznek anyagi és pénzügyi kapcsolatok a két társaság között.

154 Vitathatatlan, hogy a felperes joggal hivatkozik arra, hogy ugyanazon személy volt a Lagardère és a Wendel egyes vezető vagy felügyelő szerveinek tagja. Nem vitatott ugyanis, hogy P. 1998 óta egyike volt a Lagardère felügyelő bizottságában ülő tizenöt tagnak, és e társaság könyvvizsgáló bizottságának is tagja volt. Egyébként P. 2002-től 2005. május 31-ig a Wendel igazgatótanácsának tizenkét tagja közé tartozott, a kinevezési és díjazási bizottság három tagjának egyike volt, és tagja volt az öttagú könyvvizsgáló bizottságnak.

155 Ugyanakkor az, hogy P. mindkét társaság szerveinek tagja volt, a jelen ügy körülményei között nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a Wendel a Lagardère-től függő átvevő volt.

156 2004. július 30-án ugyanis a Lagardère dualista típusú, francia jog szerinti betéti részvénytársaság volt, amelynek működését a francia code de commerce (kereskedelmi törvény) L 226-1–L 226-14. cikkének rendelkezései szabályozták. Így igazgatóság vezette, a felügyelő bizottság felügyelete alatt. P. mint a felügyelő bizottság tagja, de nem igazgató, a Wendel állításának megfelelően kizárólag felügyeleti és a társaság vezetése számára iránymutató feladatokat látott el. Egyébként pedig a könyvvizsgáló bizottság tagjaként lényegileg pénzügyi és számviteli kérdésekkel foglalkozott.

157 2004. július 30-án a Wendel monista típusú francia jog szerinti részvénytársaság volt, amelynek működését a francia code de commerce L 225-17–L 225-56. cikkének rendelkezései szabályozták. Így igazgatótanács vezette, amelynek feladatát képezte a tevékenység irányainak meghatározása is. Vitathatatlan, ahogy arra a Wendel is rámutat, hogy az igazgatótanács tagjaira a francia code de commerce L 225-37. cikke alapján titoktartási kötelezettség vonatkozott, emellett viszont kötelesek voltak arra is, hogy lojalitást tanúsítsanak a társasággal szemben, többek között a code de commerce L 242-6. cikke alapján. P. ezenkívül tagja volt a Wendel kinevezési és díjazási bizottságának, valamint könyvvizsgáló bizottságának is, amelyek feladatai közé tartozott, hogy előkészítsék az évente legalább négyszer ülésező igazgatótanács tanácskozásait. A könyvvizsgáló bizottság konkrétabban a számviteli kérdések terén rendelkezett hatáskörrel, míg a kinevezési és díjazási bizottságnak többek között javaslatokat kellett tennie az igazgatók kinevezésére, az igazgatótanács elnökének és a kijelölt vezérigazgatónak a díjazására, valamint iránymutatást kellett adnia a vezetés részesedésével kapcsolatos politikát illetően. Így a 2004. évi éves beszámolóból kitűnik, hogy a 2004. július 9-i, szeptember 6-i és 23-i, valamint október 22-i üléseken a kinevezési és díjazási bizottság napirendjén szerepelt az Editis megszerzéséhez kapcsolódó jutalom, az Editisbe való befektetés, valamint a Wendel vezetőségének részesedése az Editis tőkéjében.

158 Ezenkívül, a 10. lábjegyzetben, amelyre a megtámadott határozat 27. pontja hivatkozik, és amelyet a Bizottság a Törvényszék egy pervezető intézkedésére válaszul rögzített, kiemelésre kerül, hogy „[a] Lagardère és a Wendel közötti személyi kapcsolatot illetően a Bizottság tudomásul veszi azt a tényt, hogy a Wendel képviselői az első jóváhagyó határozatot megelőzően vállalták, hogy [P.] a továbbiakban nem lesz a Wendel igazgatótanácsának tagja”. Így a megtámadott határozatból, illetve a Törvényszék által a tárgyaláson feltett kérdésekre adott válaszokból kitűnik, hogy a Bizottság felhívására a Wendel 2004. július 27-én formális kötelezettséget vállalt egyrészt arra, hogy P. az e társaság kijelölésének jóváhagyását követő egy éven belül megszünteti tisztségeit a társaságnál,

másrészt pedig arra, hogy ezen időszakban nem vesz részt az igazgatótanács és más belső bizottságok olyan tanácskozásaiban, amelyek a csoport kiadói tevékenységeire vonatkoznak, továbbá hogy nem kap semmilyen, a kiadói ágazatra vonatkozó bizalmas információt a Wendel igazgatóitól vagy vezető munkavállalóitól.

159 E körülmények összessége alapján meg lehet állapítani, hogy a Bizottság ügyelt arra, hogy P. jelenléte a Wendelnél ne árthasson e társaság függetlenségének, és ebből következően az érintett piacon zajló hatékony verseny megőrzésének és fejlesztésének sem. Ennélfogva pusztán az alapján, hogy P. mindkét társaság szerveiben jelen volt, egyéb bizonyíték hiányában nem lehetett úgy tekinteni, hogy a Lagardère befolyásolja a Wendel piaci magatartását, valamint hogy az átvevő függetlenségének feltételét megsértették.

160 A felperes azon érveit illetően, amelyek szerint P. jelenléte mindkét társaság vezető és felügyelő szerveiben különösen problematikus volt a tőkekivonásnak és az átvevő Lagardère által történő kiválasztásának szakaszában, egyrészt arra kell emlékeztetni, hogy a tőkekivonás folyamata a Bizottság szoros felügyelete alatt zajlott, másrészt pedig, hogy a Bizottságnak nem volt feladata, hogy tökéletes versenyrendszert hozzon létre, és hogy a gazdasági szereplők helyett eldöntse, hogy kinek kellene tevékenységet folytatnia a piacon, mivel egyedül a Lagardère feladata volt, hogy megfelelő vevőt találjon, amelyet ezt követően a Bizottságnak jóvá kellett hagynia (lásd a fenti 144. és 145. pontot).

161 Végül a felperes azon érvét, amely e konkrét pont kapcsán a megtámadott határozat hiányos indokolására vonatkozik, a hatodik jogalap keretében kell megvizsgálni.

162 Hatodszor a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság figyelmen kívül hagyta azt a hatást, amelyet a két vállalkozás közötti átmeneti megállapodások gyakorolhattak a Wendel függetlenségére, mivel az Editis részére bizonyos kiadványok forgalmazásáért továbbra is díjat fizetett a Lagardère kizárólagos tulajdonában álló Hachette társaság. Mivel ezek az átmeneti megállapodások részét képezték a Lagardère kötelezettségvállalásainak, és ennek megfelelően azokat az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat határozta meg (lásd e határozat 1. mellékletének 13. és 14. pontját), ezt az érvet el kell utasítani, mivel a felperes az említett határozat jogszerűségét immár nem vitathatja (lásd a fenti 144. pontot).

163 A fenti 161. ponttól eltekintve a fentiek összességéből kitűnik, hogy a negyedik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

Az ötödik, hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapról

164 A felperes előadja, hogy a megtámadott határozat hatáskörrel való visszaélést valósít meg, mivel a Bizottság az EUMSZ 266. cikket arra használta fel, hogy utólag érvényessé tegye az első jóváhagyó határozatot, ahelyett hogy a Törvényszék és a Bíróság által szankcionált jogsértést megelőző időpontból indult volna ki.

165 A Bizottság és a beavatkozók elutasítják a felperes érveit.

166 Az ítélkezési gyakorlat szerint (Fédesa és társai ítélet, fenti 58. pont, EU:C:1990:391, 24. pont) hatáskörrel való visszaélést jelent, ha egy uniós intézmény egy aktust azzal a kizárólagos vagy legalábbis meghatározó céllal hoz meg, hogy olyan célokat érjen el vele, amelyek a hivatkozott céloktól eltérnek, vagy hogy a Szerződés által az adott ügy körülményeivel való szembenézésre előírt különleges eljárást kijátssza. Az uniós bíróság ennek megfelelően úgy ítéli meg, hogy valamely jogi aktus kizárólag akkor számít hatáskörrel való visszaélésnek, ha objektív, releváns és egybehangzó valószínűsítő körülmények alapján állítható, hogy az aktust azzal a kizárólagos vagy legalábbis meghatározó céllal hozták, hogy olyan célokat érjenek el vele, amelyek a hivatkozott céloktól eltérnek (lásd: 2004. november 11-i Ramondín és társai kontra Bizottság ítélet, C-186/02 P és C-188/02 P, EBHT,

EU:C:2004:702, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ha egynél több célt követ a határozat, még ha egy nem megfelelő is van a megfelelő célok mellett, meghozatala nem valósít meg hatáskörrel való visszaélést, feltéve hogy ez a lényegi célt nem teszi semmissé (1954. december 21-i Olaszország kontra Főhatóság ítélet, 2/54, EBHT, EU:C:1954:8; lásd továbbá ebben az értelemben: 1999. július 8-i Vlaamse Televisie Maatschappij kontra Bizottság ítélet, T-266/97, EBHT, EU:T:1999:144, 131. pont).

167 A jelen ügyben a felperes előadja, hogy a Bizottság annak érdekében tette utólag érvényessé az első jóváhagyó határozatot, hogy kielégítsen egy magánérdeket, ahelyett hogy a közérdeket részesítette volna előnyben.

168 E jogalap alátámasztása érdekében a felperes először kifejti, hogy a Bizottság jogellenesen ruházta fel visszaható hatállyal a megtámadott határozatot, holott köteles lett volna szankcionálni azt, hogy a Lagardère megsértette egyik kötelezettségvállalását. Az első jogalap vizsgálatából ugyanakkor kitűnik egyrészt az, hogy a Bizottság jogszerűen hozhatott visszaható hatályú határozatot, másrészt pedig az, hogy a Bizottság nem volt köteles visszavonni az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozatot, illetve szankciót alkalmazni a Lagardère-rel szemben. Ezenfelül az új, visszaható hatályú jóváhagyó határozat elfogadása több közérdekű cél kielégítésére irányult, amelyeket az első jogalap vizsgálata során idéztünk fel.

169 Másodszor a felperes előadja, hogy a megtámadott határozat azt célozta, hogy meghiúsítsa az általa a Lagardère és a Wendel ellen a Tribunal de commerce de Paris (Franciaország) előtt 2010. november 4-én benyújtott keresetet, ezzel megsértve az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt egyezményt (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkének rendelkezéseit. A tárgyalás során a felperes kiemelte, hogy e keresettel a nemzeti bíróság előtt a Lagardère és a Wendel között kötött átruházási szerződés semmisségének kimondását kérte, azzal az indokkal, hogy az ellentétes a gazdasági közrenddel, mivel a Törvényszék megsemmisítette a Wendelt jóváhagyó első határozatot.

170 Az igaz, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága úgy ítéli meg, hogy a bírósági ítélet végrehajtását az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének értelmében vett eljárás szerves részének kell tekinteni, különösen közigazgatási perekkel összefüggésben (EJEB, 1997. március 19-i Hornsby kontra Görögország ítélet, Ítéletek és Határozatok Tára, 1997-II, 40. és 41. §), valamint hogy olyan ítélkezési gyakorlatot alakított ki, amely tiltja, hogy a jogalkotó beavatkozzon egy jogvita bírósági lefolytatásának befolyásolása érdekében (EJEB, 1994. december 9-i Stran görög finomítók és Stratis Andreadis kontra Görögország ítélet, 49. §, A. sorozat, 301-B. szám; Zielinski és Pradal és Gonzales és társai kontra Franciaország ítélet, 24846/94. és 34165/96–34173/96. sz. kereset, 57. §, EJEB 1999-VII). Mindazonáltal a jelen ügyben a felperes semmilyen érvre nem hivatkozott azon állítás alátámasztása érdekében, amely szerint a megtámadott határozat meghozatalának az volt a célja, hogy egy folyamatban lévő nemzeti bírósági eljárást megakadályozzon. Ezenkívül az első jogalap vizsgálatából kitűnik, hogy az új, visszaható hatályú jóváhagyó határozat meghozatala éppen annak biztosítását célozta, hogy a közigazgatási szerv tiszteletben tartsa a Törvényszék ítéletének jogszerűségét és anyagi jogerejét.

171 A fentiekből az következik, hogy a felperes nem bizonyította objektív, releváns és egybehangzó valószínűsítő körülmények alapján azt, hogy a megtámadott határozat célja az volt, hogy visszaható hatállyal érvényessé tegye az első jóváhagyó határozatot, és ennélfogva az, hogy a közérdek előnyben részesítése helyett egy magánérdeket elégítsen ki.

172 Az ötödik jogalapot ebből következően mint megalapozatlant el kell utasítani.

A hatodik, az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapról

173 A felperes előadja, hogy a megtámadott határozat nincs kellően megindokolva. A Bizottság többek között nem szolgáltatott elegendő információt a visszaható hatályú határozat elfogadását igazoló okokról. Ehhez hasonlóan nem jelölte meg azokat az indokokat, amelyek lehetővé tették számára, hogy figyelembe vegye a 2004. július 30. után felmerült körülményeket, továbbá nem tüntette fel, hogy az Editis eszközeinek viszonteladása a Planeta részére 2008-ban miért nem jelentette a kötelezettségvállalások megsértését. Végül a Bizottság nem jelölte meg kellően, hogy a Lagardère és a Wendel közös vezetőjének jelenléte miként volt összeegyeztethető a kötelezettségvállalások (10) bekezdésében előírt függetlenségi feltétellel.

174 A Bizottság, amelyet a Lagardère és a Wendel is támogat, erre azt válaszolja, hogy kellően megindokolta a megtámadott határozatot.

175 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia az aktust kibocsátó intézmény érvelését oly módon, hogy lehetővé tegye egyrészt az uniós bíróság számára a jogszerűség felülvizsgálatát, másrészt pedig az érdekeltek számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését. Nem követelmény az, hogy az indokolás minden releváns ténybeli és jogi elemet részletezzen, mivel azt a kérdést, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikkben foglalt követelményeknek, nemcsak megszövegezésére, hanem összefüggéseire, valamint az érintett területre vonatkozó jogszabályok összességére tekintettel is kell értékelni (1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95. P, EBHT, EU:C:1998:154, 63. pont; 2011. november 30-i Sniace kontra Bizottság ítélet, T-238/09, EU:T:2011:705, 37. pont).

176 Közelebbről a Bizottságnak nem kell állást foglalnia az érdekeltek által elé terjesztett minden érvet illetően. Elég, ha a határozat rendszerét illetően alapvető fontossággal bíró tényeket és jogi megfontolásokat ismerteti (2008. július 1-jei Chronopost és La Poste kontra UFEX és társai ítélet, C-341/06 P és C-342/06 P, EBHT, EU:C:2008:375, 96. pont; 2010. március 3-i, Freistaat Sachsen kontra Bizottság ítélet, T-102/07 és T-120/07, EBHT, EU:T:2010:62, 180. pont).

177 Ezenkívül a határozat indokolása pontossága mértékének arányosnak kell lennie az anyagi lehetőségekkel, és azon technikai feltételekkel vagy határidővel, amelyek között, illetve amelyen belül meg kell hozni. Így az összefonódások ellenőrzése terén a Bizottság nem sérti meg az indokolási kötelezettségét akkor, ha határozatában nem ad pontos indokolást az összefonódás néhány olyan szempontjának értékelését illetően, amely nyilvánvalóan nem kapcsolódik oda, nincs jelentősége, vagy egyértelműen másodlagos az összefonódás értékeléséhez (2009. május 7-i NVV és társai kontra Bizottság ítélet, T-151/05, EBHT, EU:T:2009:144, 192. pont). Az ilyen követelmény ugyanis nehezen lenne összeegyeztethető a gyorsaságra és rövid eljárási határidőkre vonatkozó követelménnyel, amelynek a Bizottságnak eleget kell tennie az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó jogköre gyakorlásakor, amely követelmény az ezen összefonódások ellenőrzésére vonatkozó eljárás sajátos körülményei közé tartozik (2008. július 10-i Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ítélet, C-413/06. P, EBHT, EU:C:2008:392, 167. pont). A Bizottságnak mindazonáltal ismertetnie kell a határozat rendszerét illetően alapvető fontossággal bíró tényeket és jogi megfontolásokat (NVV kontra Bizottság ítélet, EU:T:2009:144, 194. pont).

178 Ezen elvek alapján értékelve a megtámadott határozat indokolása elégségesnek tűnik.

179 Emlékeztetni kell ugyanis mindenekelőtt arra, hogy a megtámadott határozat abba a felperes számára ismert összefüggésbe illeszkedik, amelyet az összefonódást feltételesen engedélyező 2004. január 7-i határozat – amelynek végrehajtását a jóváhagyó határozat biztosítja –, a felperes e határozattal szemben benyújtott keresetének elutasítása, valamint az első jóváhagyó határozat Törvényszék általi megsemmisítése és a Törvényszék ítéletével szemben benyújtott fellebbezés Bíróság általi elutasítása

alkot. Az ügy irataiból ezenkívül kitűnik, hogy a Bizottság 2011. február 24-én és április 18-án válaszolt a felperesnek a T-452/04 ítélet (EU:T:2010:385) következményeire vonatkozó leveleire, hogy ezzel kapcsolatban 2011. február 14-én és március 16-án találkozókra került sor a felperes és a Bizottság között, valamint hogy a felperes az új jóváhagyási eljárással kapcsolatos észrevételeit a 2011. április 20-i levéllel terjesztette újra az új megbízott, és a 2011. április 27-i levéllel a Bizottság elé.

180 Egyébként a megtámadott határozat 15–22. pontjában világosan és egyértelműen szerepelnek azok az indokok, amelyek miatt a Bizottság visszaható hatályú határozat elfogadása mellett döntött, továbbá az is, hogy kiegészítő jelleggel figyelembe vett 2004. július 30-át követő ténybeli körülményeket. A Bizottság többek között e pontokban válaszolt a felperes által a Bizottsággal 2010. szeptember 30. és 2011. május 13. között folytatott számos levélváltásban előadott érvekre. Az Editis 2008-ban a Planeta részére történt viszonteladása kapcsán a Bizottság szintén elég világosan és egyértelműen kifejtette a megtámadott határozat 47. és 48. pontjában azokat az indokokat, amelyek miatt úgy ítélte meg, hogy e viszonteladás összeegyeztethető a Lagardère kötelezettségvállalásaival.

181 Végül, a kötelezettségvállalások által előírt függetlenségi feltétel értékelésének indokolása kapcsán, a megtámadott határozat 27. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a 2004. évi eredeti jóváhagyás iránti kérelem időpontjában a Wendel független volt a Lagardère-től, mivel e két társaság között nem állt fenn semmilyen tőkekapcsolat, illetve más gazdasági kapcsolat. Ezt az egyébként önmagában is elégséges indokolást ezenkívül kiegészíti az a 10. lábjegyzetben – amelyre a megtámadott határozat 27. pontja hivatkozik – szereplő pontosítás, amely rögzíti, hogy a Wendel vállalta, hogy P., aki a Lagardère felügyelő bizottságának tagja, a továbbiakban nem lesz a Wendel igazgatótanácsának tagja (lásd a fenti 158. pontot).

182 Az a körülmény, hogy e lábjegyzet tartalmát a felperessel csak a peres eljárás során közölték, nem alkalmas a fenti 181. pontban szereplő megállapítás megkérdőjelezésére. A megtámadott határozat szerzője által tett pontosítások ugyanis, amelyek már önmagában elégséges indokolást egészítenek ki, tulajdonképpen nem tartoznak az indokolási kötelezettség intézmény általi betartásának körébe, még akkor sem, ha hasznosak lehetnek a határozat indokolásának a bíróság által elvégzett belső felülvizsgálata szempontjából, mivel lehetővé teszik az intézmény számára, hogy kifejtse a határozatának alapjául szolgáló indokokat (2000. november 16-i Finnboard kontra Bizottság ítélet, C-298/98. P, EBHT, EU:C:2000:634, 46. pont).

183 A fentiek összességéből kitűnik, hogy a megtámadott határozat indokolása lehetővé teszi a felperes számára, hogy annak megalapozottságát érdemben vitassa, a Törvényszék számára pedig, hogy elvégezze jogszerűségi vizsgálatát, ahogy az egyébként a többi jogalap vizsgálatából is kitűnik. A hatodik jogalapot tehát mint megalapozatlant el lehet utasítani, és ebből következően a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

184 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, kötelezni kell a Bizottság költségeinek viselésére, beleértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségeket is, valamint kérelmeiknek megfelelően a Lagardère és a Wendel költségeinek viselésére is.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (második tanács)

a következőképpen határozott:

1) **A Törvényszék a keresetet elutasítja.**

2) **A Törvényszék az Éditions Odile Jacob SAS-t kötelezi a költségek viselésére, beleértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségeket is.**

Martins Ribeiro Gervasoni Madise

Kihirdetve Luxembourgban, a 2014. szeptember 5-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei ... 2

Az eljárás és a felek kérelmei ... 4

A jogkérdésről ... 5

Az elfogadhatóságról ... 5

Az ügy érdeméről ... 7

Az első, az EUMSZ 266. cikk és a visszaható hatály tilalma elvének megsértésére alapított jogalapról ... 7

– Az első jogalap elfogadhatóságáról ... 7

– Az EUMSZ 266. cikk rendelkezéseinek megsértéséről ... 8

– A visszaható hatály tilalma elvének megsértéséről ... 16

A második, a megtámadott határozat jogi alapjának hiányára alapított jogalapról ... 19

– A második jogalap elfogadhatóságáról ... 19

– A megtámadott határozat jogi alapjának hiányáról ... 19

A harmadik, téves jogalkalmazásra és nyilvánvaló értékelési hibákra alapított jogalapról, mivel a Bizottság 2004. július 30-át követő adatokat vett figyelembe, és azokat szelektív módon használta fel ... 20

A negyedik, a Wendel kijelölésének értékelése során elkövetett téves jogalkalmazásra és nyilvánvaló értékelési hibákra alapított jogalapról ... 21

Az ötödik, hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapról ... 27

A hatodik, az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapról ... 29

A költségekről 30